

Vývoj agrárního sektoru v ČR a v EU

Jindřich Kvapilík

**Výzkumný ústav živočišné výroby, v.v.i.,
Praha-Uhřetěves**

EU x ČR

půda

pracovníci

zemědělské podniky

rostlinná produkce

skot a mléko

jatečná zvířata

ekonomické ukazatele

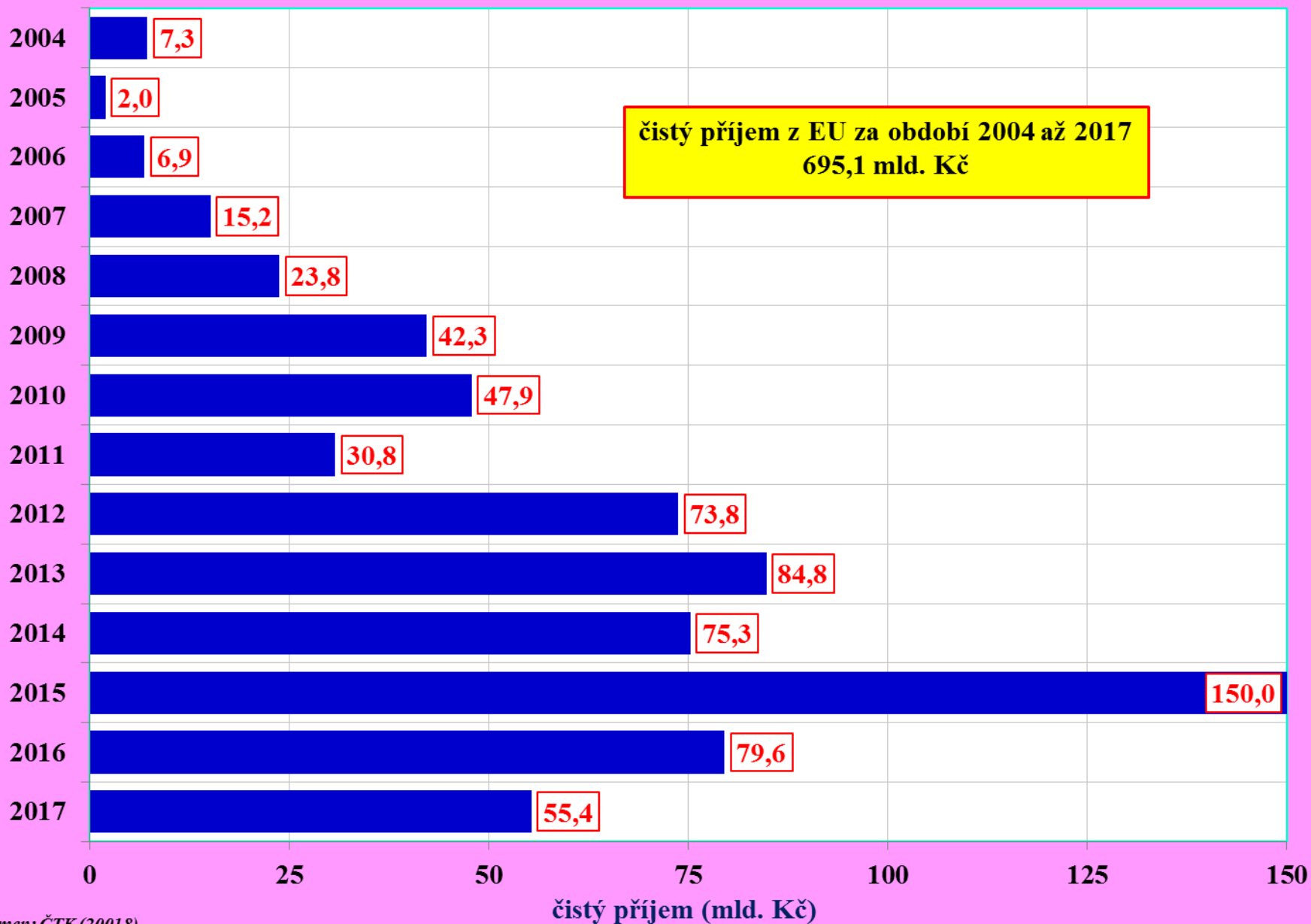
závěr

EU x ČR

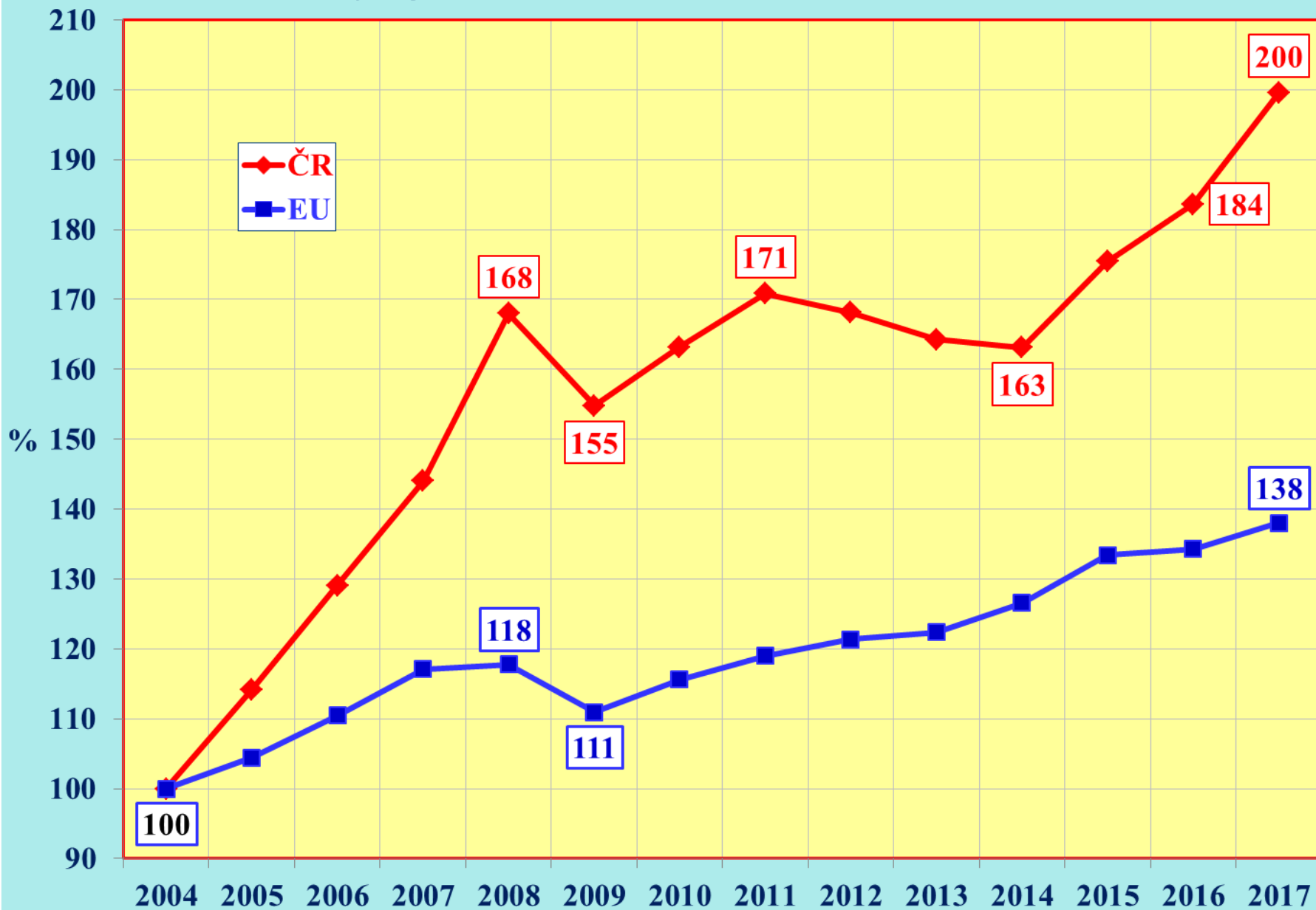
Základní ukazatele (2017)

Ukazatel	jedn.	EU	ČR	ČR (%)
obyvatelstvo	mil.	511,5	10,6	2,1
HDP	mld. €	14 017,8	191,6	1,4
zem. produkce		355,1	4,5	1,3
zem. půda (2016)	mil. ha	171,3	3,5	2,0

Rozdíly mezi příjmy z EU a odvody ČR do EU (mld. Kč)

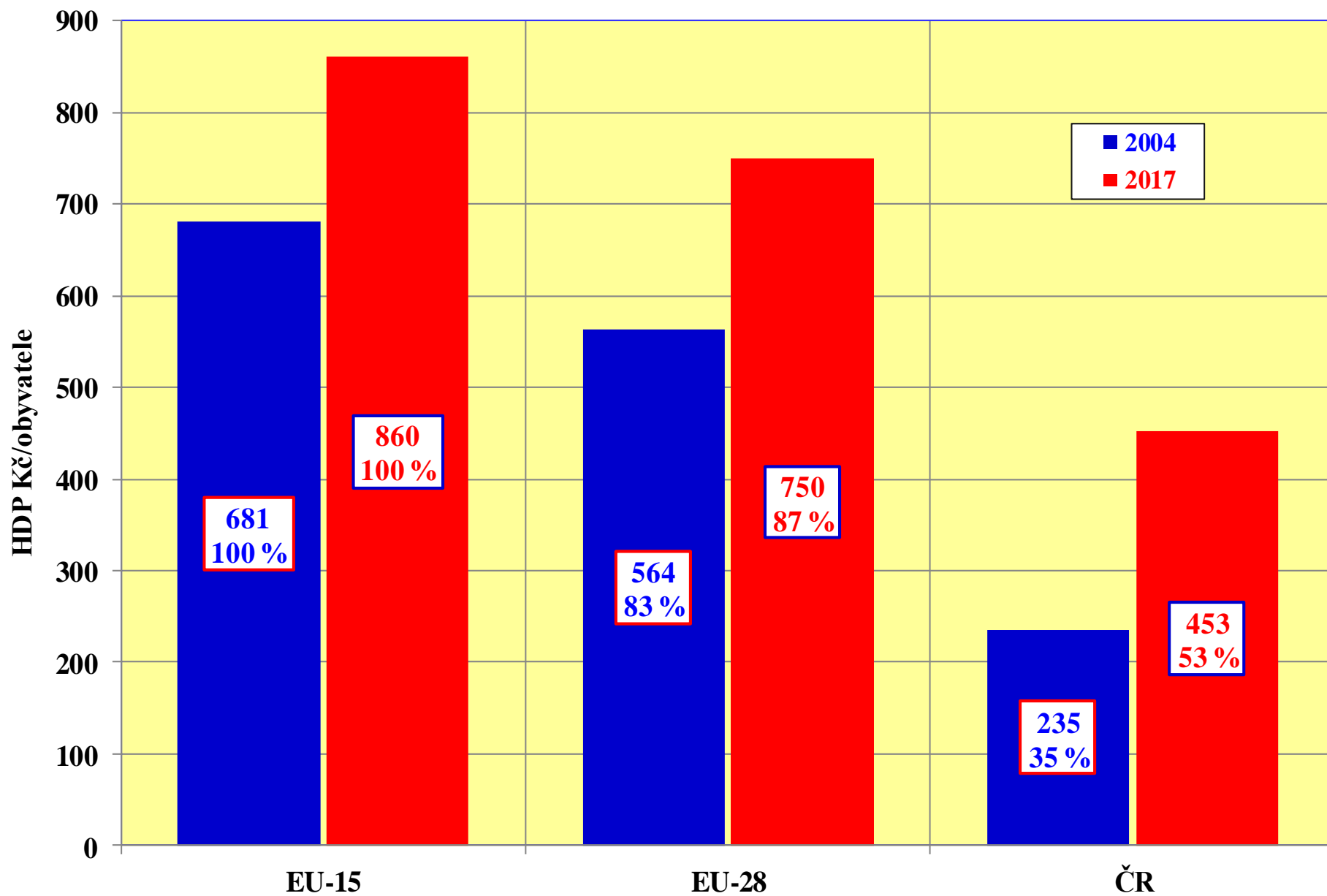

Vývoj HDP v ČR a v EU (% , 2014 = 100 %)

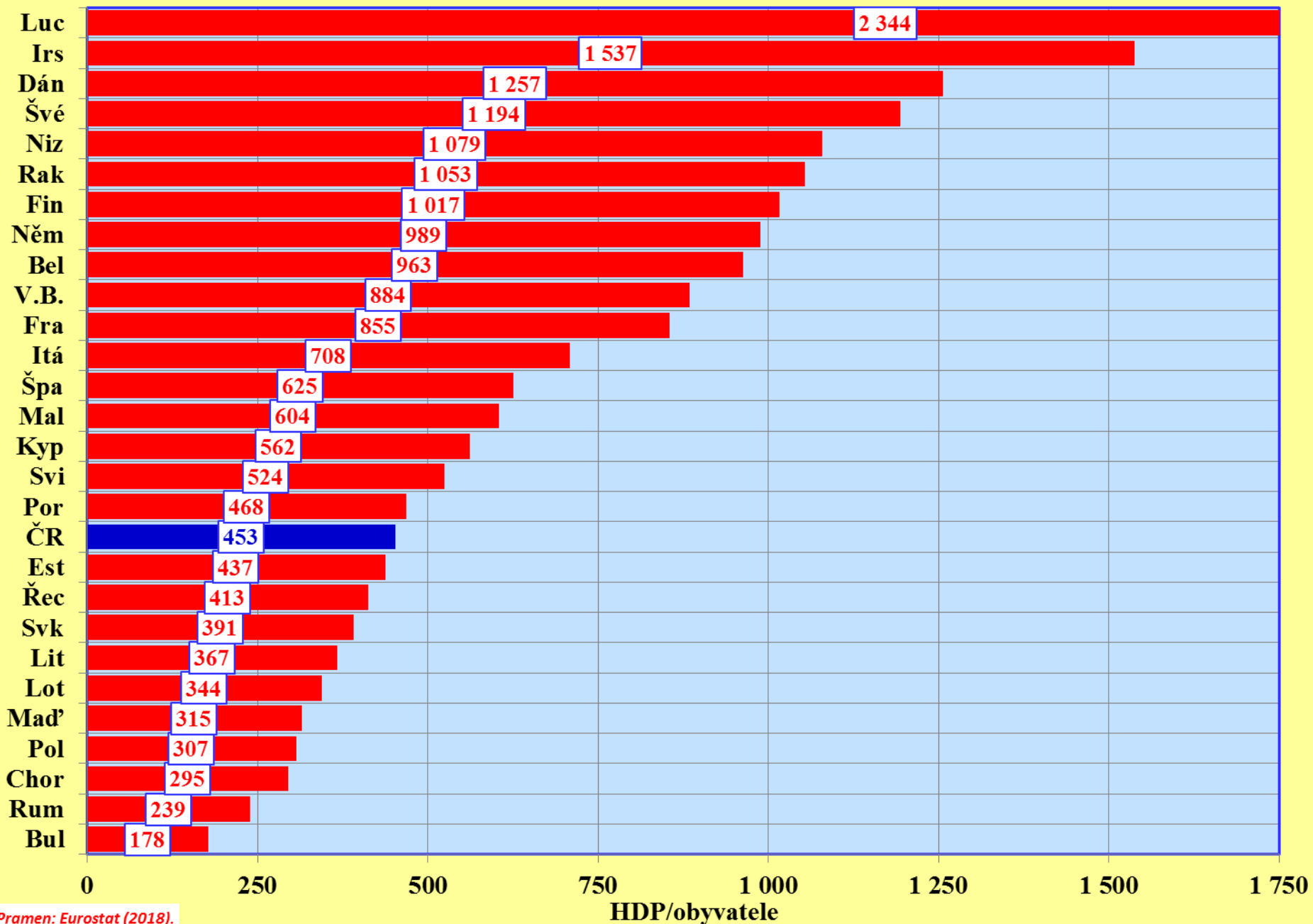
Pramen: Eurostat (2018).

Vývoj HDP na obyvatele v EU (Kč, 1 € = 25,00 Kč)

Pramen: Eurostat (2018).

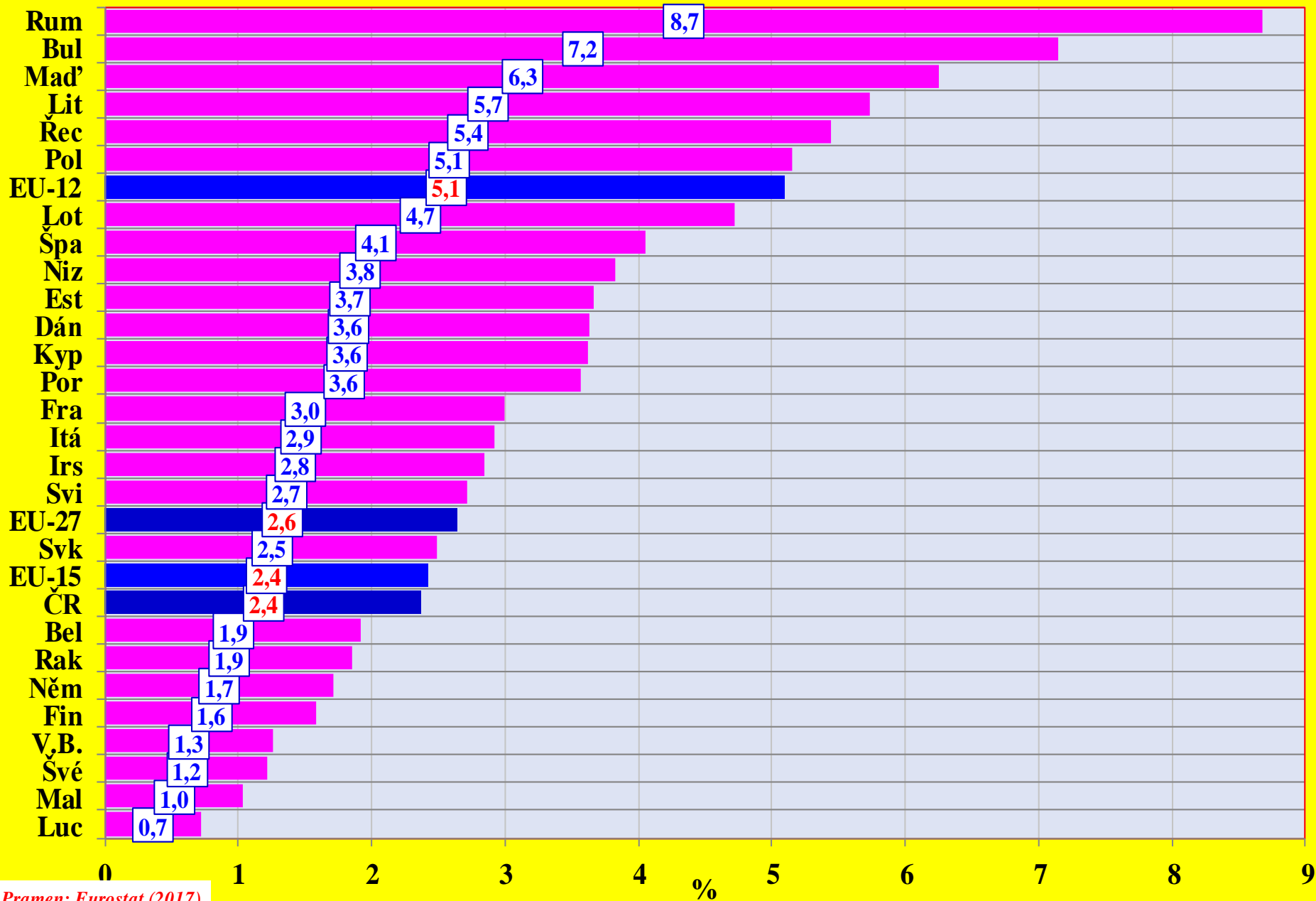
HDP na obyvatele v EU (2017, 1 € = 25,00 Kč)

Pramen: Eurostat (2018).

CAZV, 25. 8. 2018

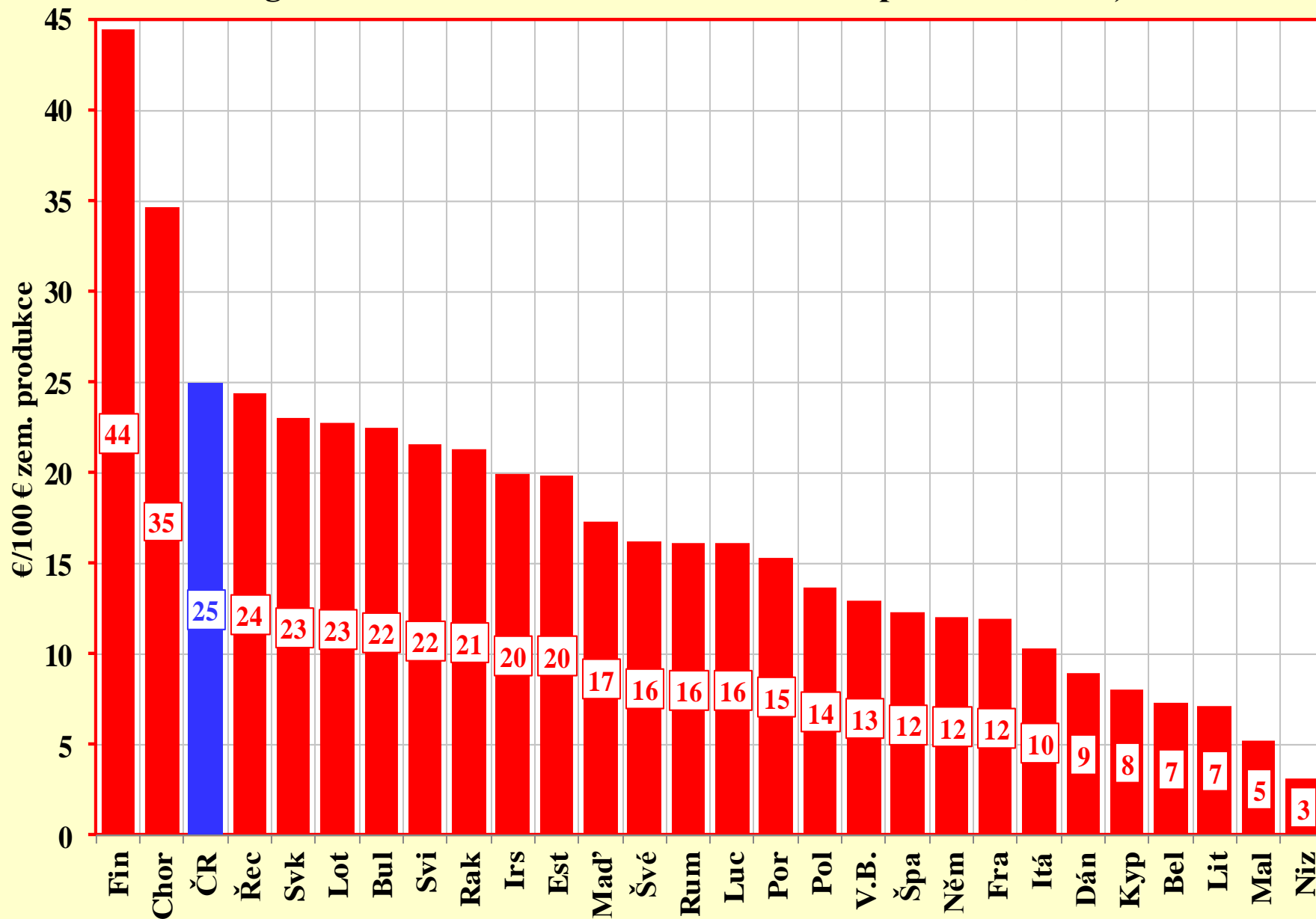
Podíl zemědělské produkce na HDP v EU v roce 2017 (%)

Pramen: Eurostat (2017).

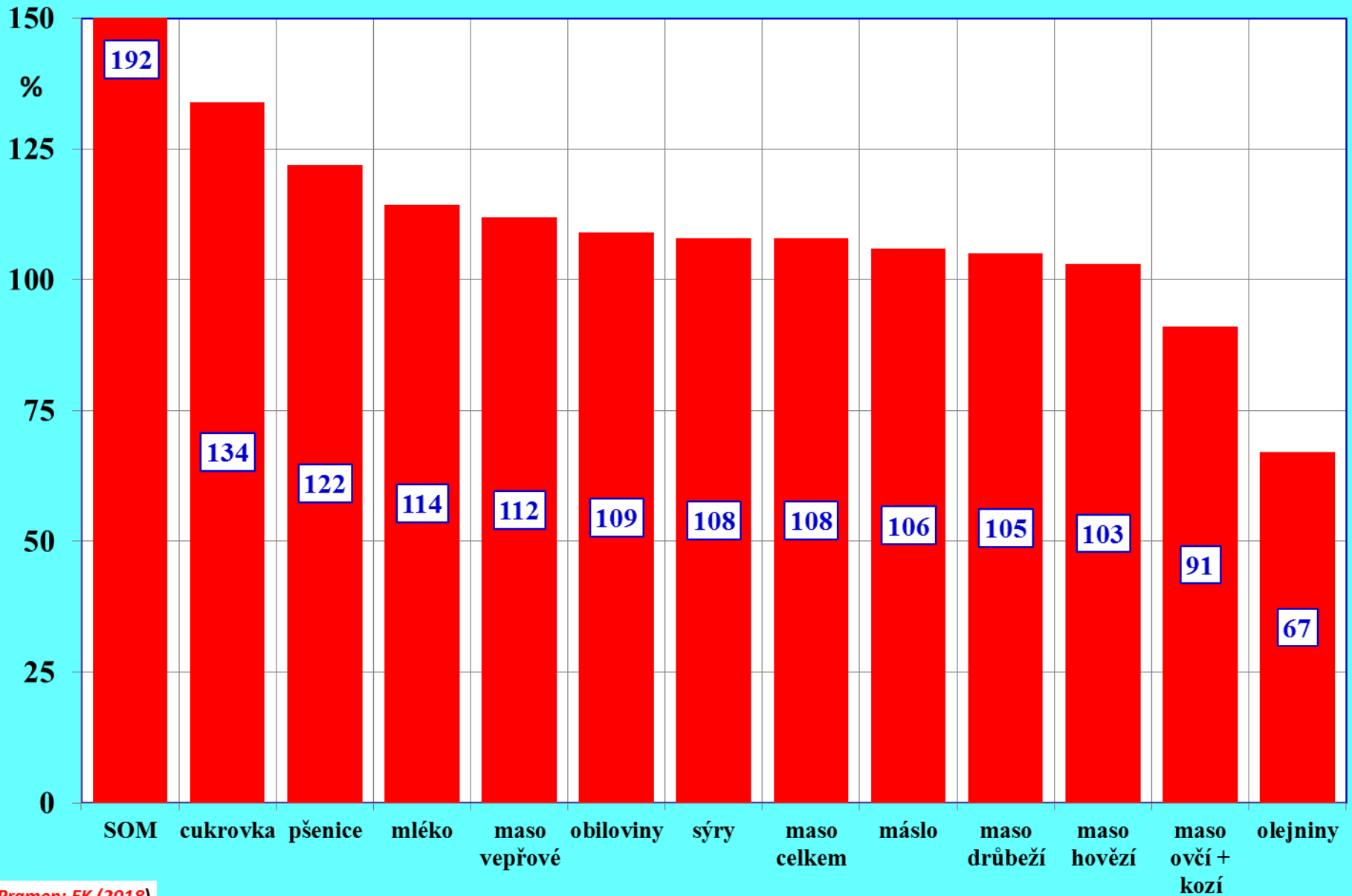

Agrární dotace v EU (€/100 € zemědělské produkce, 2016)

Pramen: Eurostat (2018).

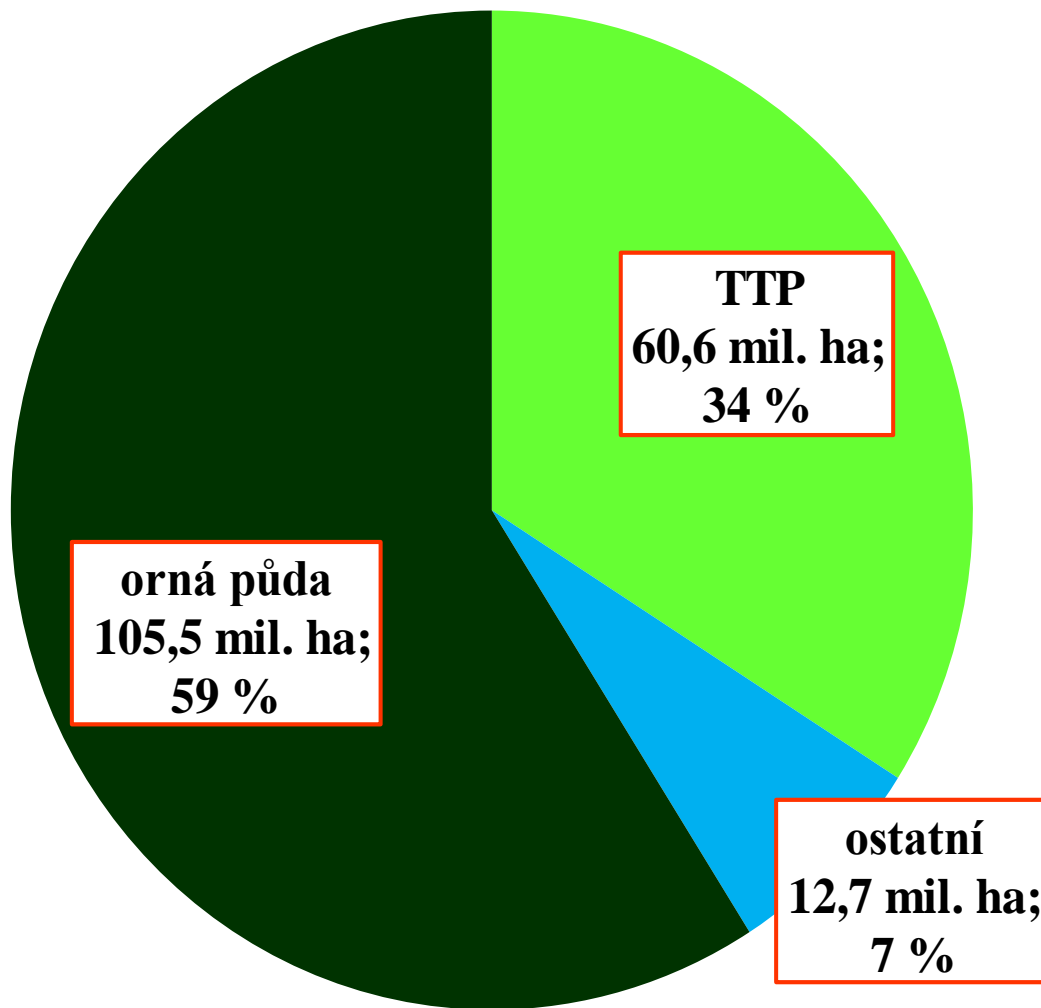
Soběstačnost EU v produkci vybraných komodit (2017, 2017/18)

Pramen: EK (2018)

Zemědělská půda

Ohospodařovaná zem. půda v EU (celkem 178,8 mil. ha, 2016)

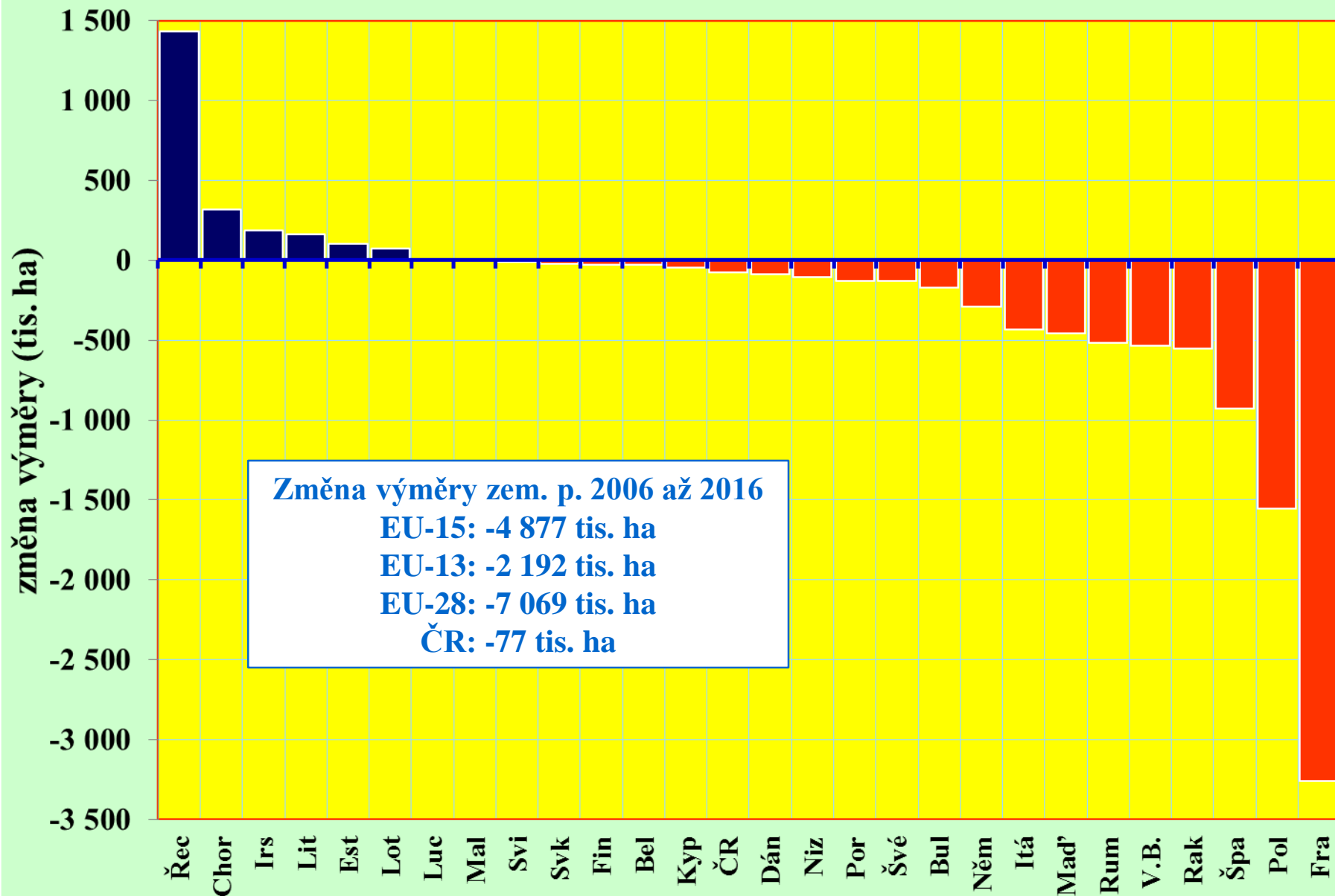

Pramen: Faostat (2018).

Obhospodařovaná zem. půda v EU (2016)

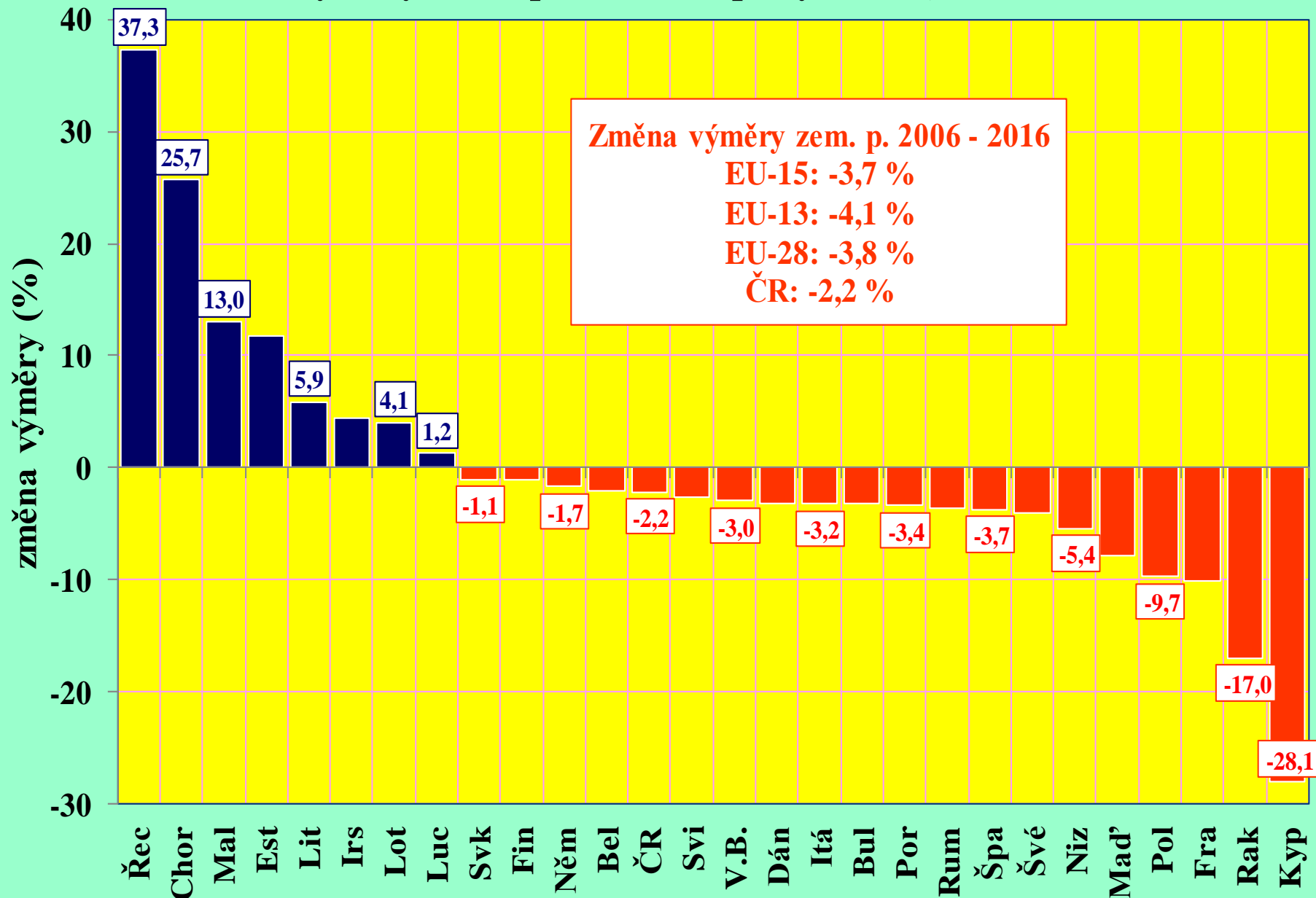
Stát(y)	mil. ha	%
EU-15	100,7	56,3
EU-13	78,1	43,7
EU-28	178,8	100,0
Francie	29,1	16,3
Španělsko	23,8	13,3
V. Británie	17,4	9,7
Německo	16,7	9,3
Polsko	14,4	8,1
Rumunsko	13,5	7,6
Itálie	12,8	7,2
celkem	127,7	71,5
ČR	3 489	2,0

Změna výměry obhospodař. zem. půdy v EU (2006 - 2016, tis. ha)

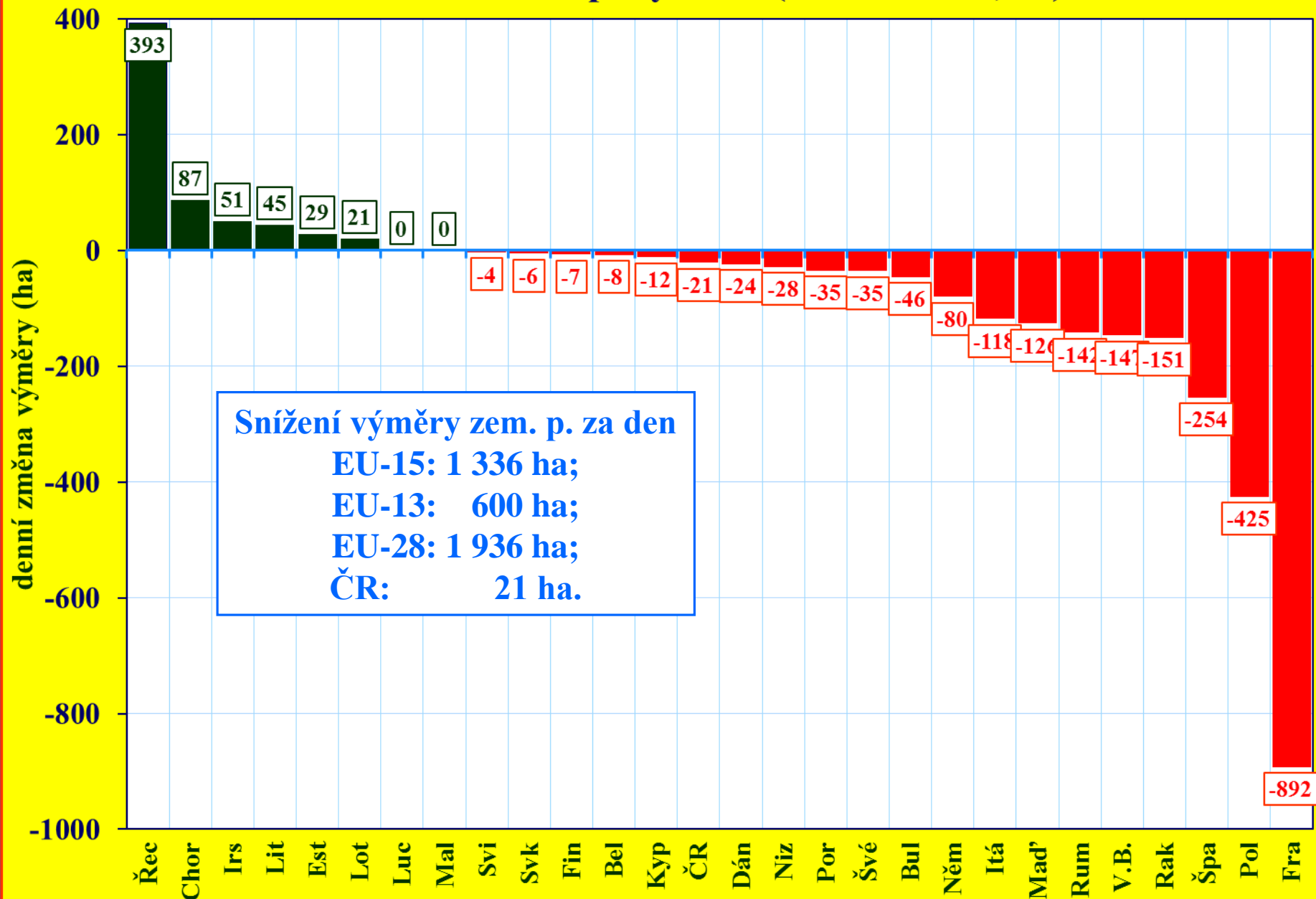
Pramen: Eurostat (2018)

Změna výměry obhospodař. zem. půdy v EU (2006 - 2016, %)

Pramen: Eurostat (2018).

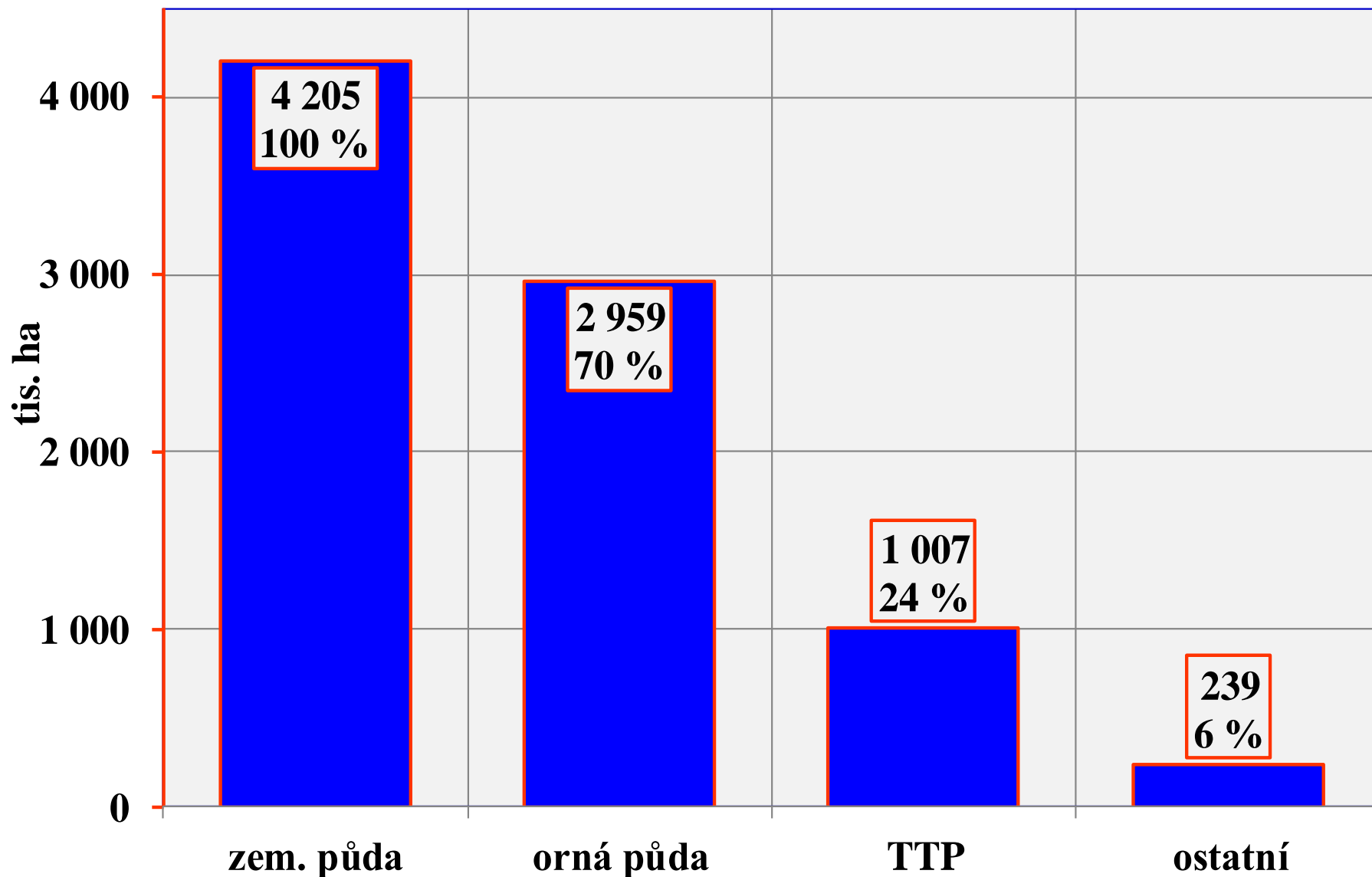
Denní změna zem. půdy v EU (2006 až 2016, ha)

Pramen: Eurostat (2018).

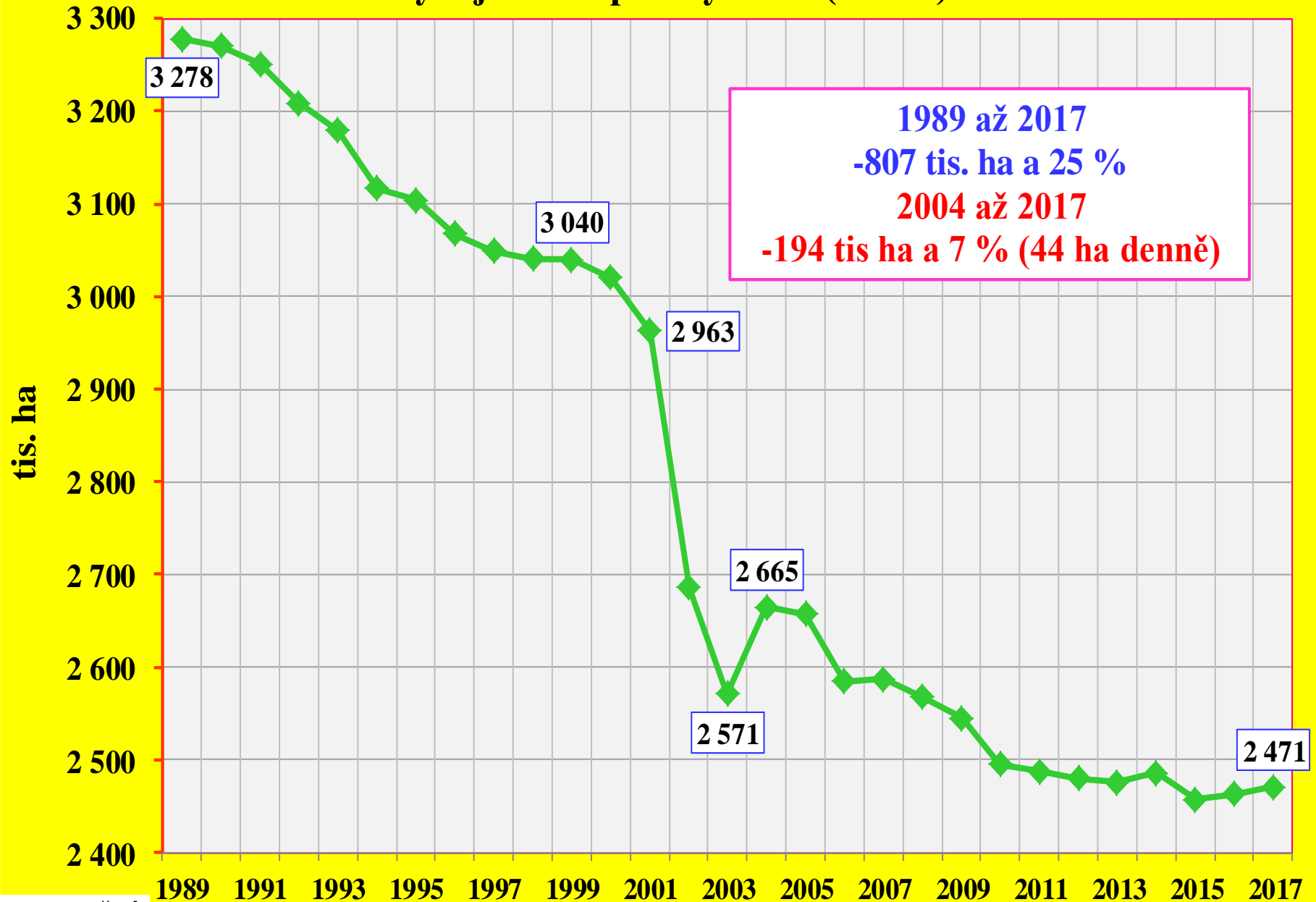

Zemědělská půda v ČR (tis. ha, k 31.12.2017)

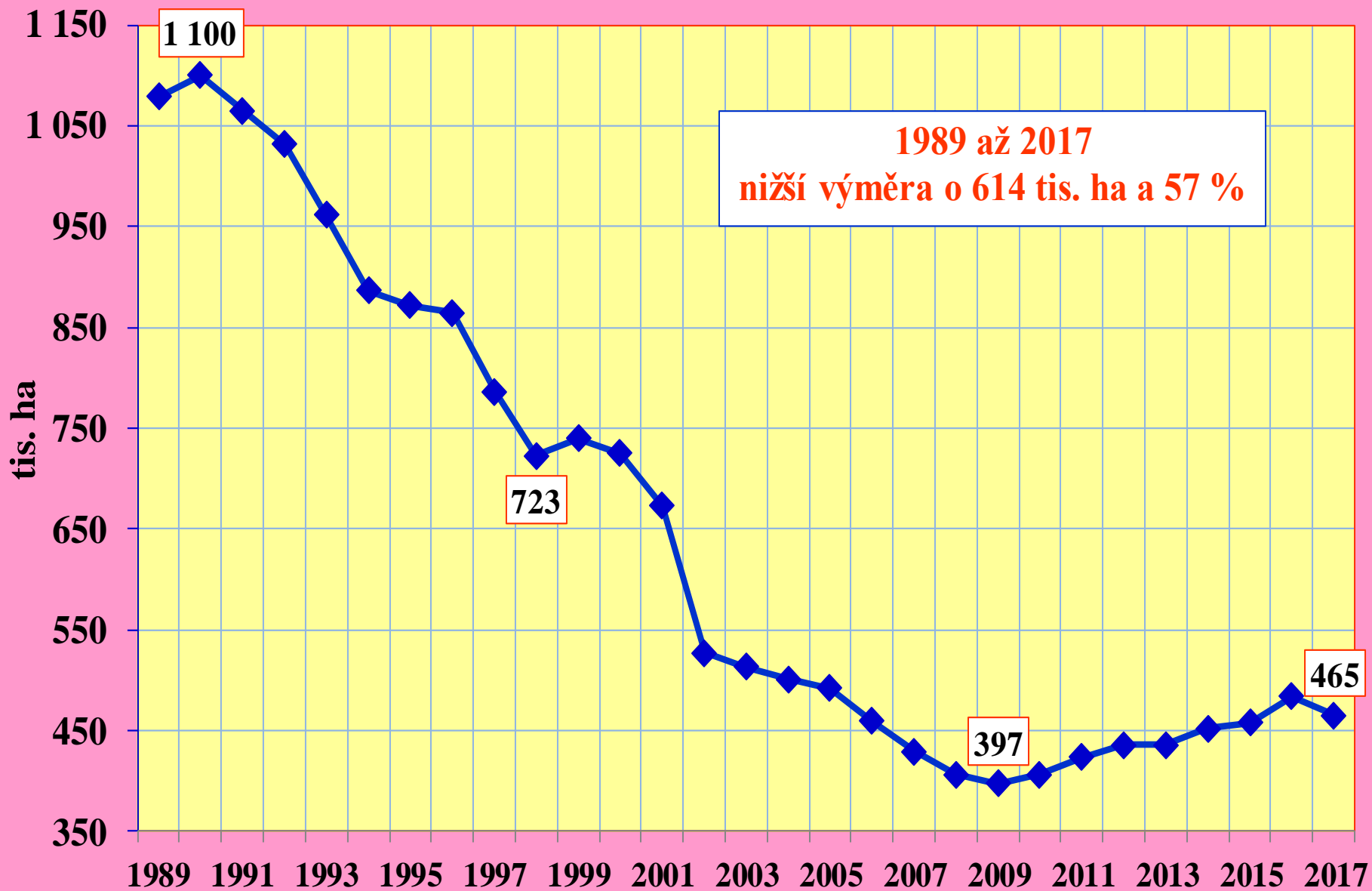
Pramen: ČÚZK (2018)

Vývoj osevní plochy v ČR (tis. ha)

Pramen: ČSÚ.

Výměra pícnin na orné půdě v ČR

Pramen: ČSÚ

Pracovníci

Podíly pracovníků (%) na hlavních formách zaměstnání v EU

Státy EU	zemědělství	průmysl	služby
Nizozemí (2015)	1,2	17,2	81,6
V. Británie (2014)	1,3	15,2	83,5
Německo (2016)	1,4	24,2	74,4
Francie (2015)	2,4	18,3	79,3
ČR (2015)	2,8	38,0	59,2
Rakousko(2015) ¹	3,6	21,1	75,3
Slovensko (2015)	3,9	22,7	73,4
Maďarsko (2015)	4,9	30,3	64,8
Irsko (2015)	5,0	11,0	84,0
Polsko (2015)	11,6	30,6	57,8
EU celkem (2014)	5,0	21,9	73,1

Pramen: World Factbook, 2018

ČAZV, 25. 8. 2018

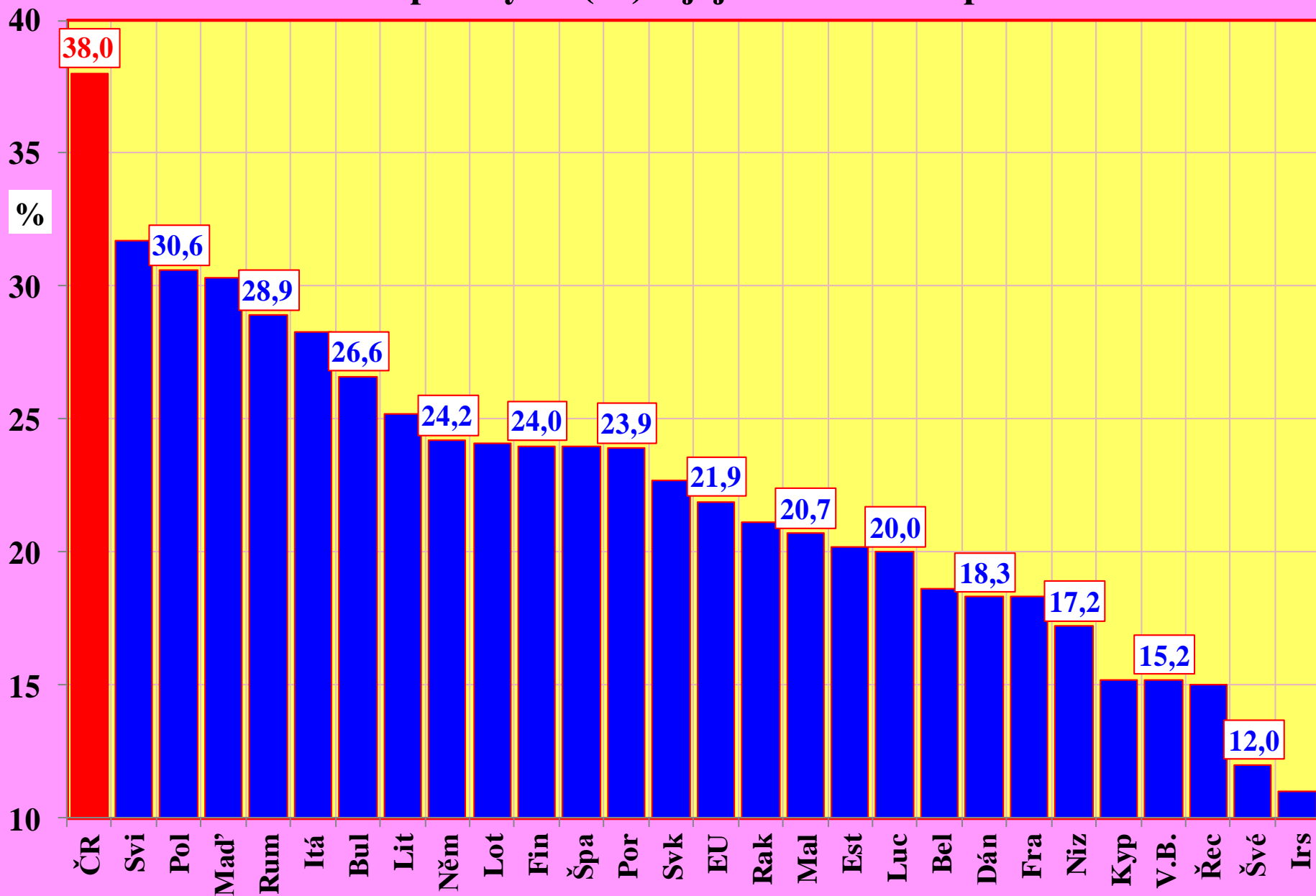
Podíly pracovníků (%) na hlavních formách zaměstnání ve světě

Státy EU	zemědělství	průmysl	služby
Argentina (2014)	0,5	24,8	74,7
Japonsko (2015)	2,9	26,2	70,9
Švýcarsko (2015)	3,3	19,8	76,9
Rusko (2016)	9,4	27,6	63,0
Bělorusko (2015)	9,7	23,5	66,8
Brazílie (2016)	10,0	39,8	50,2
Čína (2015)	28,3	29,3	42,4
Indie (2014)	47,0	22,0	31,0
Kambodža (2013)	48,7	19,9	31,4
Svět (2013)	31,4	23,4	45,2

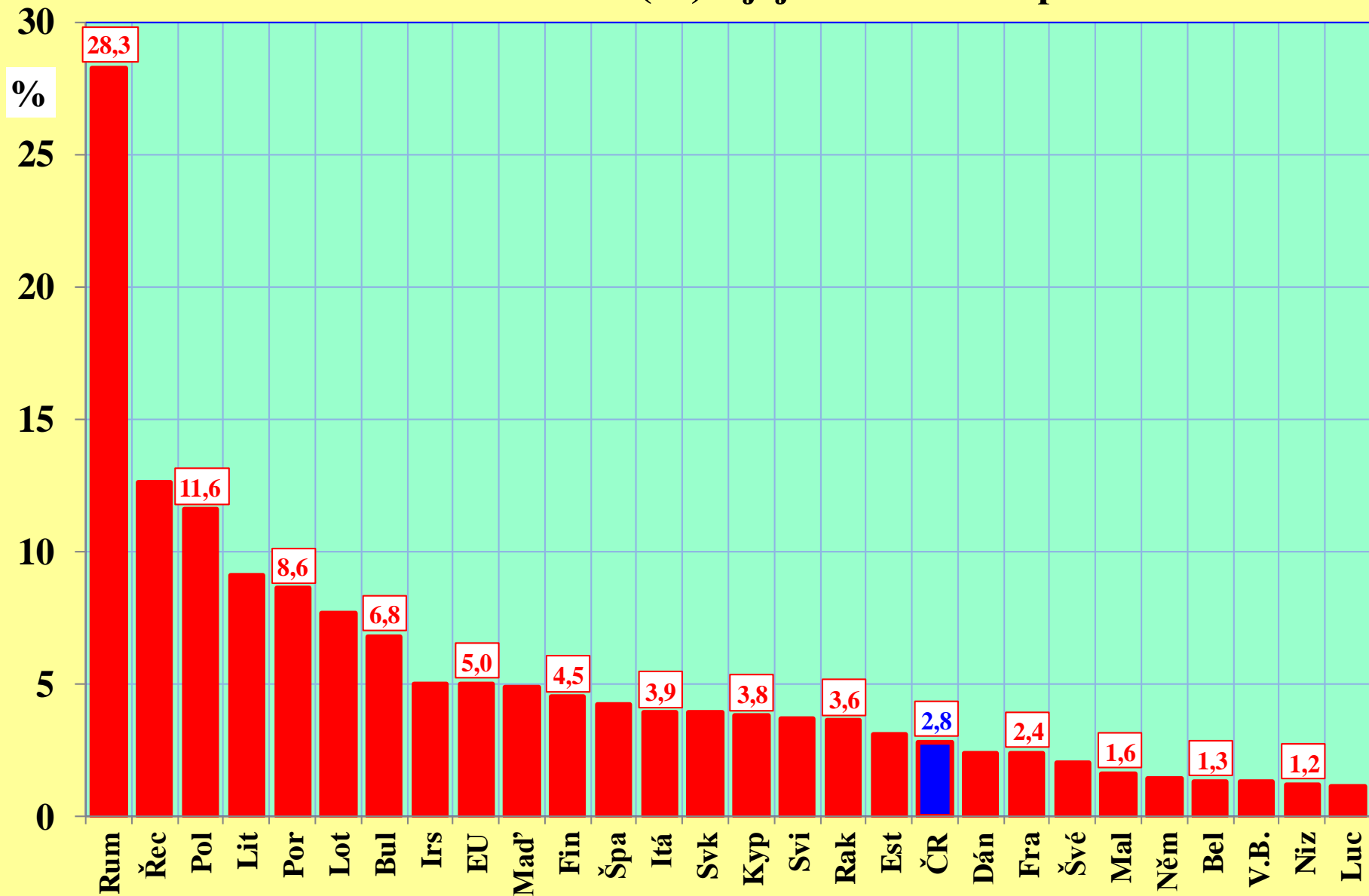
Pramen: World Factbook, 2018

ČAZV, 25. 8. 2018

Pracovníci v průmyslu (%) z jejich celkového počtu v EU

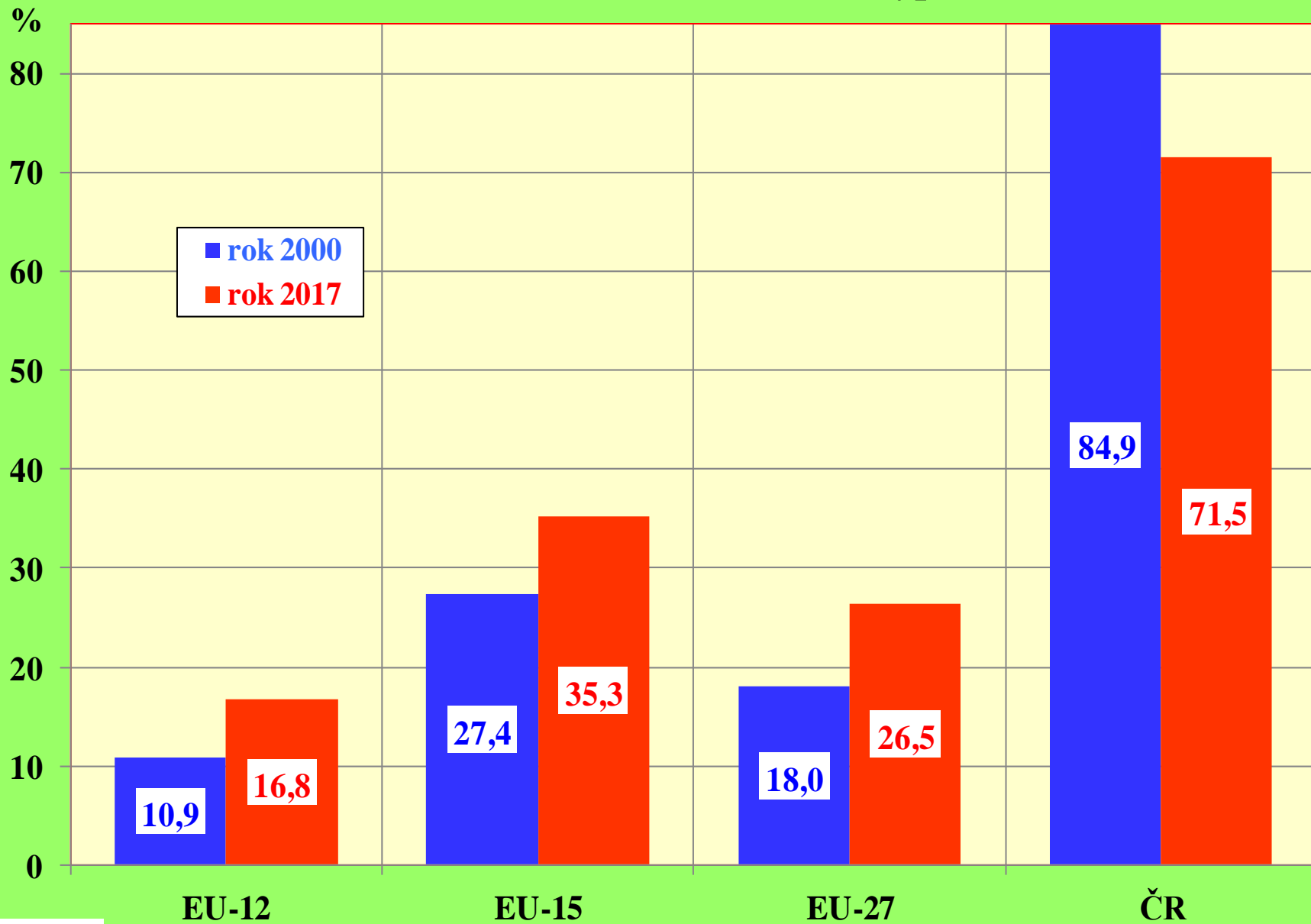
Pracovníci v zemědělství (%) z jejich celkového počtu v EU

Pramen: World Factbook (2018).

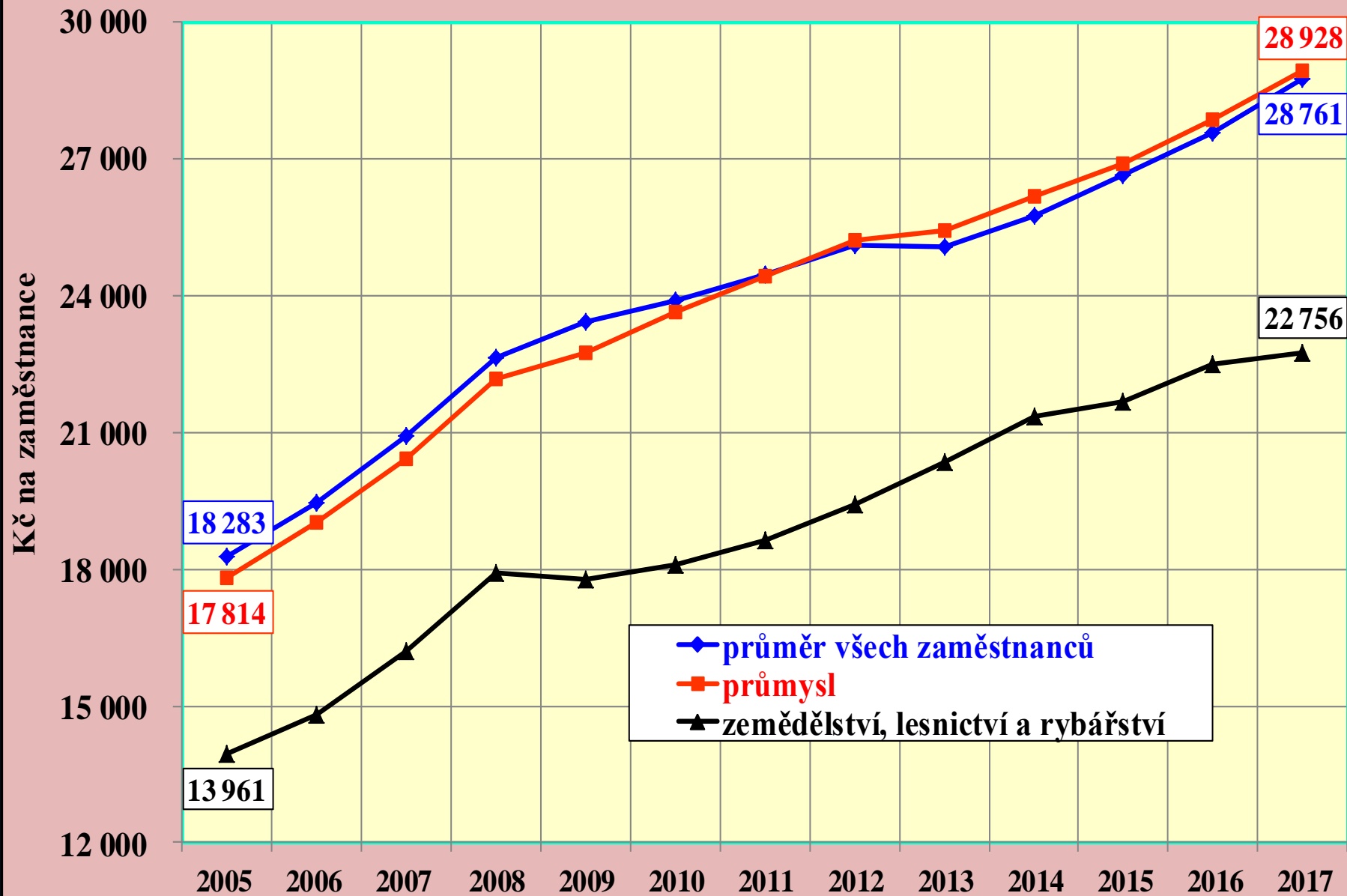

Pracovníci v zemědělství v EU (%) s výplatou mezd

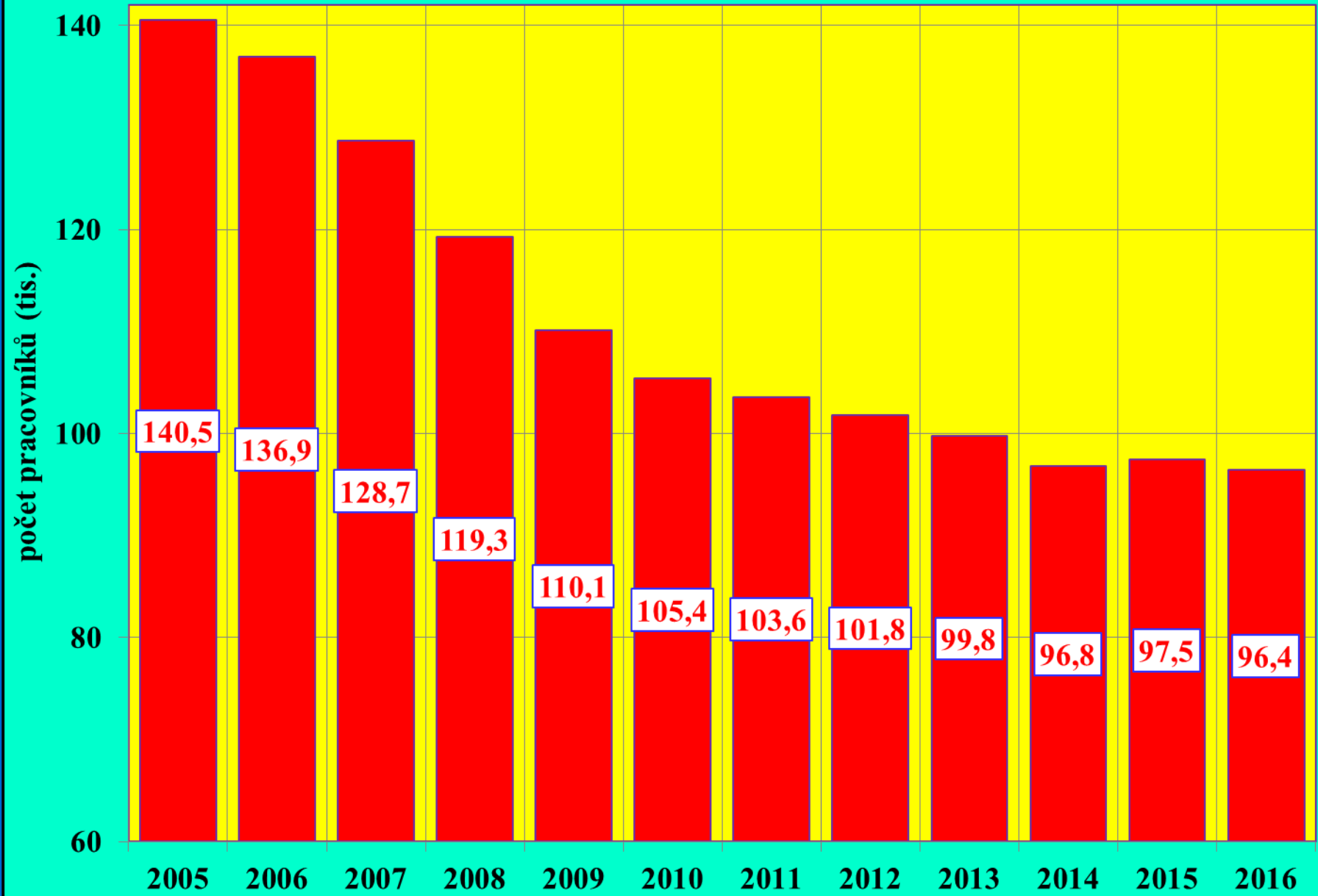
Eurostat (2018).

Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance v ČR

Pramen: ČSÚ (2018)

Počet zaměstnanců v zemědělství, lesnictví a rybnářství v ČR

Zemědělské podniky

Struktura zemědělských subjektů v ČR

Ukazatel	jedm.	rok	osoby		subjekty celkem
			fyzické	právnícké	
zemědělské subjekty	n	2000	23 714	2 825	26 539
		2016	23 402	3 123	26 525
obhospodař. zem. půda	tis. ha	2000	924	2 681	3 605
		2016	1 040	2 417	3 457
průměrná výměra z. p.	ha	2000	39	949	136
		2016	44	774	130

Pramen: ČSÚ (2018)

Výměra zem. půdy v zem. subjektech v ČR (2016)

Ukazatel	jedm.	osoby		celkem
		fyzické	právnícké	
zem. půda	tis. ha	1 040	2 417	3 457
	%	30,1	69,9	100,0
z toho orná půda	tis. ha	630	1 841	2 471
	%	25,5	74,5	100,0
z toho TTP	tis. ha	395	550	945
	%	41,8	58,2	100,0

Pramen: ČSÚ (2018)

Chov skotu v zem. subjektech v ČR (2016)

Ukazatel	jedm.	osoby		celkem
		fyzické	právnícké	
skot celkem	tis.	358	1 052	1 410
	%	25,4	74,6	100,0
z toho dojené krávy	tis.	38	331	369
	%	10,3	89,7	100,0
z toho krávy bez TPM	tis.	110	108	218
	%	50,5	49,5	100,0

Pramen: ČSÚ (2018)

Chov ostatních druhů hospodářských zvířat v zem. subjektech v ČR (2016)

Ukazatel	jedm.	osoby		celkem
		fyzické	právnícké	
prasata	tis. kusů	100	1 442	1 542
	%	6,5	93,5	100,0
drůbež	tis. kusů	4 816	25 505	30 321
	%	15,9	84,1	100,0
ovce a kozy	tis. kusů	214	39	253
	%	84,6	15,4	100,0

Pramen: ČSÚ (2018)

Průměrné ukazatele zem. subjektů v ČR (2016)

Ukazatel	jedm.	osoby fyzické		osoby právnické	
		2000	2016	2000	2016
zem. půda	ha	39	44	949	774
orná půda		33	43	893	763
skot	kusů	22	36	702	619
drůbež	kusů	448	231	65 567	88 808
pracovníků	n	3	3	57	38

Pramen: ČSÚ (2018)

Rostlinná produkce

Výroba obilí v EU a v ČR

Ukazatel		2004	2017		rozdíl % 2004-04
		jedn.	jedn.	%	
výměra (tis. ha)	EU	61 335	55 538	100	-10
	ČR	1 609	1 355	2,4	-8
výnos (tun/ha)	EU	5,3	5,6	100	+2
	ČR	5,5	5,5	98	0
produkce (mil. tun)	EU	325	310	100	-5
	ČR	8,8	7,5	2,4	-14

*Pramen: EK (2018)
1) mezi roky 2017 a 2004.*

Výroba olejnin v EU a v ČR

Ukazatel		2004	2017		rozdíl % 2017-04
		jedn.	jedn.	%	
výměra (tis. ha)	EU	4 103	6 841	100	+66
	ČR	251	395	5,8	+57
výnos (tun/ha)	EU	3,4	3,3	100	-3
	ČR	3,6	2,9	88	-19
produkce (tis. tun)	EU	15 494	21 961	100	+42
	ČR	935	1 146	5,2	+23

*Pramen: EK (2018)
1) mezi roky 2017 a 2004.*

Skot a mléko

Stavy skotu v EU a v ČR

Skot		2004	2017		rozdíl % 2017-04
		tis.	tis.	%	
celkem	EU	90 731	88 423	100	-2,5
	ČR	1 368	1 366	1,5	-0,1
krávy dojené	EU	25 418	23 050	100	-9,3
	ČR	429	365	1,6	-14,9
krávy b. TPM	EU	12 151	12 304	100	+1,3
	ČR	136	206	1,7	+51,5

*Pramen: EK (2018)
1) mezi roky 2017 a 2004.*

Dojivost krav, produkce a dodávky mléka v EU a v ČR

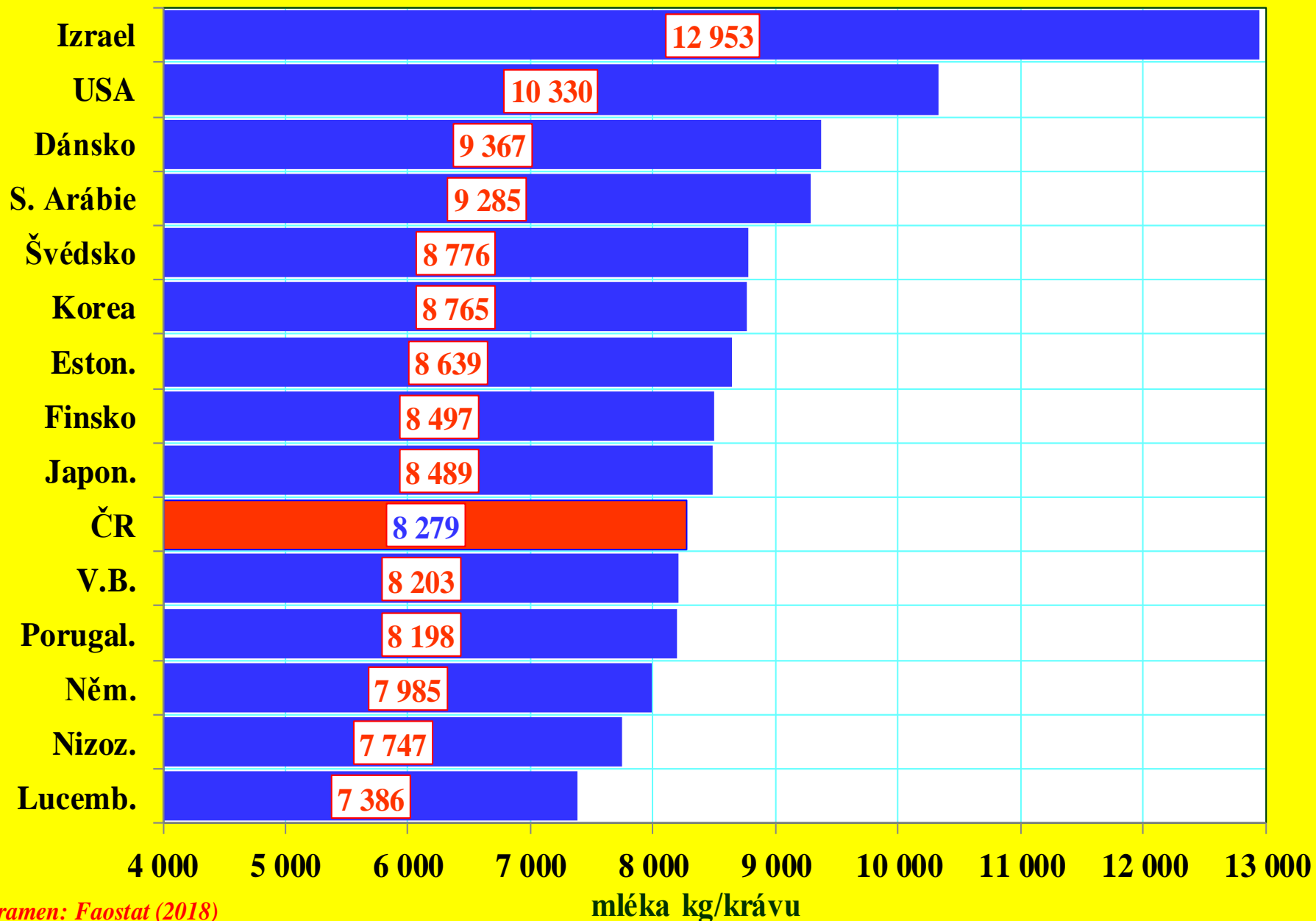
Ukazatel		2004	2016		rozdíl % 2017-04
		kg (mil. t)	kg (mil. t)	%	
mléka na krávu	EU	5 843	6 898	100	+18
	ČR	6 063	8 344	121	+38
výroba mléka	EU	149	161	100	+8
	ČR	2,6	3,1	1,9	+19
prodej mléka ²⁾	EU	133	156	100	+18
	ČR	2,6	3,0	1,9	+15

Pramen: EK (2018)

1) mezi roky 2016 (2017) a 2004;

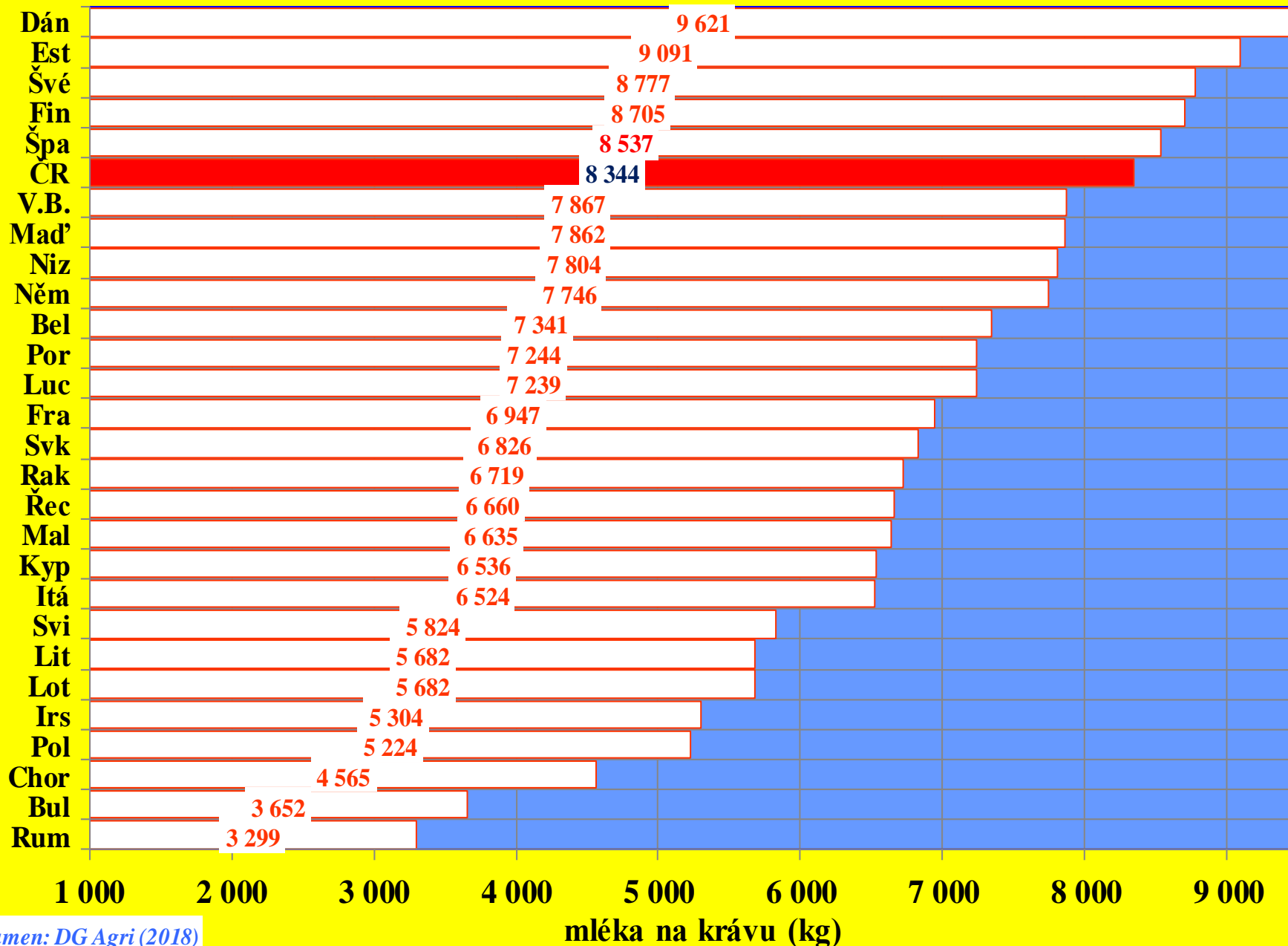
2) rok 2017.

Státy s nejvyšší dojivostí krav ve světě (2016, ze 198 států)

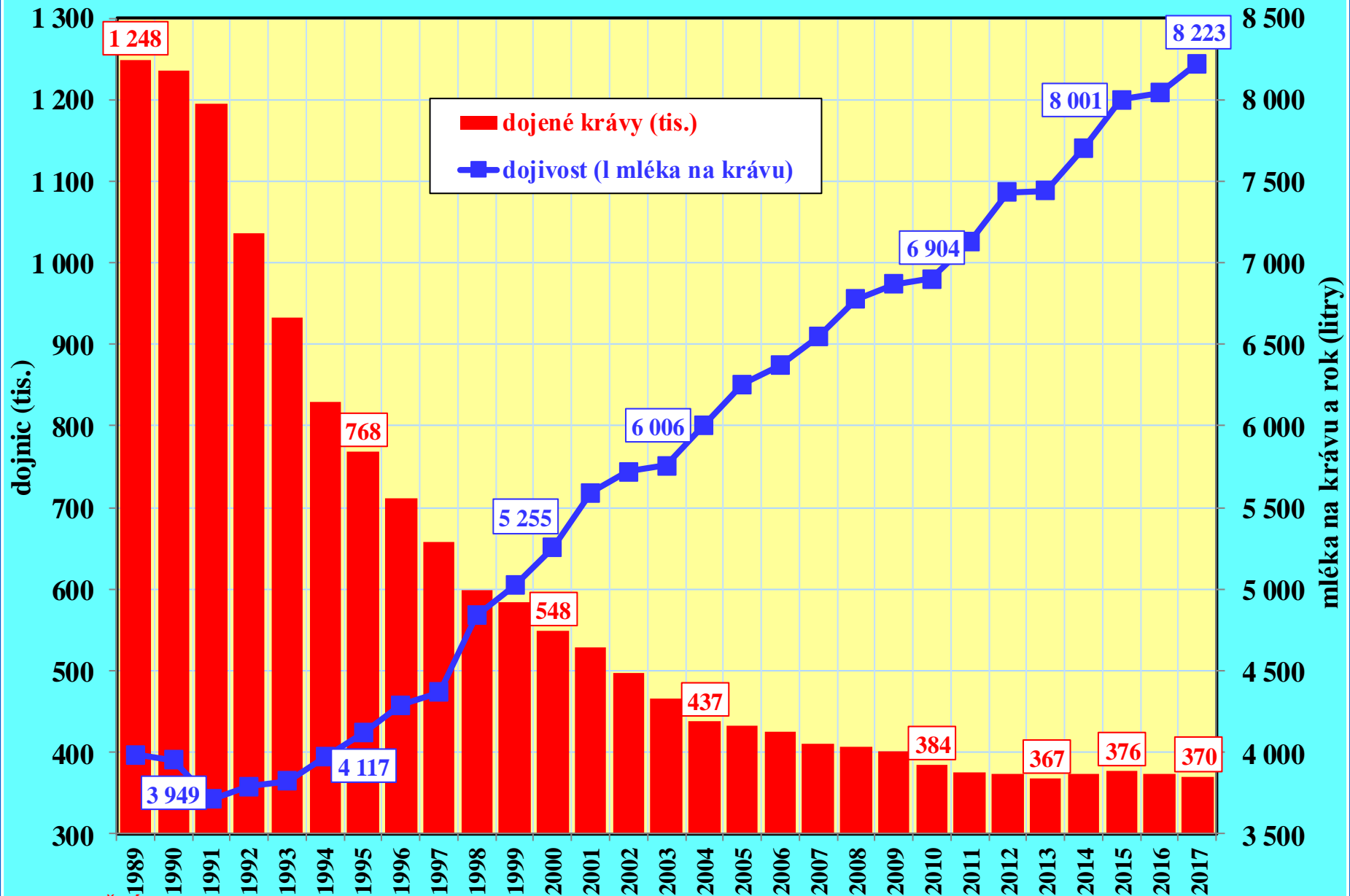
Dojivost krav v EU (2016)

Pramen: DG Agri (2018)

ČZV, 25. 8. 2018

Početní stavy a dojivost krav v ČR (1989 až 2017)

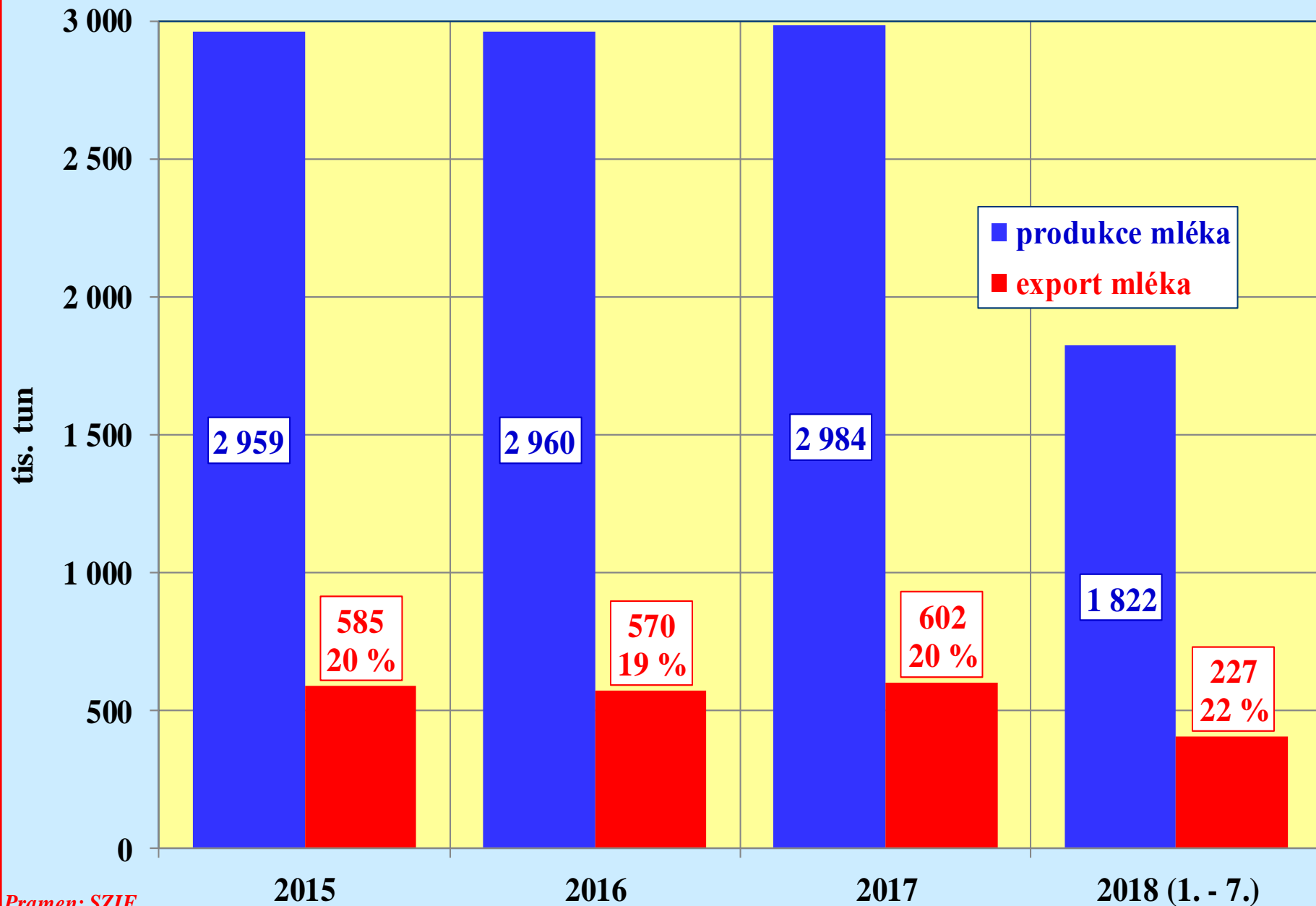
Pramen: ČSÚ.

Bilance kravského mléka v EU-28

Ukazatel	jedn.	2014	2015	2016
dodávky mléka	mil. tun ekvivalentů mléka	148,4	151,9	152,5
+ dovozy mléka		1,0	0,9	1,0
- vývozy mléka		17,9	18,6	17,6
změna stavu		+2,1	+1,6	+2,1
spotřeba mléka		129,5	132,6	133,8
spotřeba na obyv.	kg	265,5	260,8	262,3
soběstačnost	%	114,6	114,6	114,0

Pramen: Markt Bilanz Milch (2017).

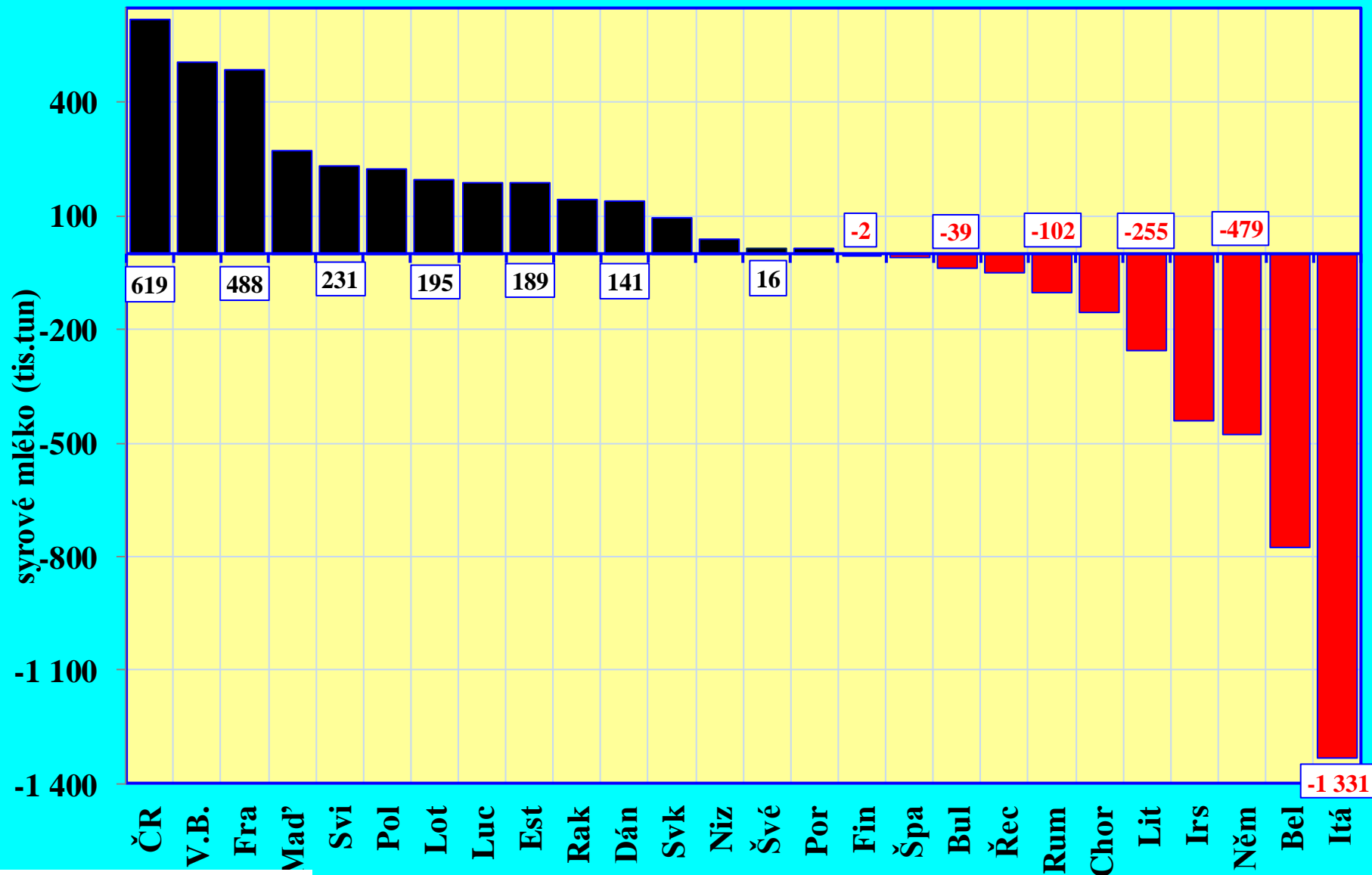
Produkce a export syrového mléka v ČR

Pramen: SZIF

VÚŽV, v.v.i., 25.5.2018

Saldo zahraničního obchodu se syrovým mlékem (2016, tis. tun)

Pramen: Markt Bilanz Milch (2017)

Vývozy skotu podle údajů ústřední evidence

Rok	vývoz			
	tis. kusů			%
	♂	♀	celkem	
2013	133,6	74,0	207,6	100,0
2014	145,6	72,1	217,7	104,9
2015	168,4	84,0	252,4	121,6
2016	175,9	92,0	266,1	128,5
2017	161,4	91,2	252,6	121,7

Pramen: Ročenka chovu skotu (2018)

Produkce jatečných zvířat (masa)

Porážky hosp. zvířat v EU a v ČR (tis. kusů)

Stavy		2004	2017		rozdíl % 2017-04
		tis. kusů	tis. kusů	%	
prasat	EU	252 372	258 818	100	-2,6
	ČR	4 618	2 445	0,9	-47,1
skotu	EU	30 859	27 012	100	-12,5
	ČR	300	231	0,9	-23,0
drůbeže ²⁾	EU	6 084	7 883	100	+29,6
	ČR	167	118	1,5	-29,3

Pramen: EK (2018)

1) mezi roky 2016 (2017) a 2004;

2) mil. kusů.

Produkce masa v EU a v ČR (v jat. hmotnosti)

Stavy		2004	2017		rozdíl % 2017-04
		tis. tun	tis. tun	%	
prasat	EU	21 952	23 671	100	+7,8
	ČR	426	220	0,9	-48,4
skotu	EU	8 336	7 875	100	-5,5
	ČR	87	69	0,9	-20,7
drůbeže	EU	11 116	14 622	100	+31,5
	ČR	232	159	1,1	-31,5

Pramen: EK (2018)

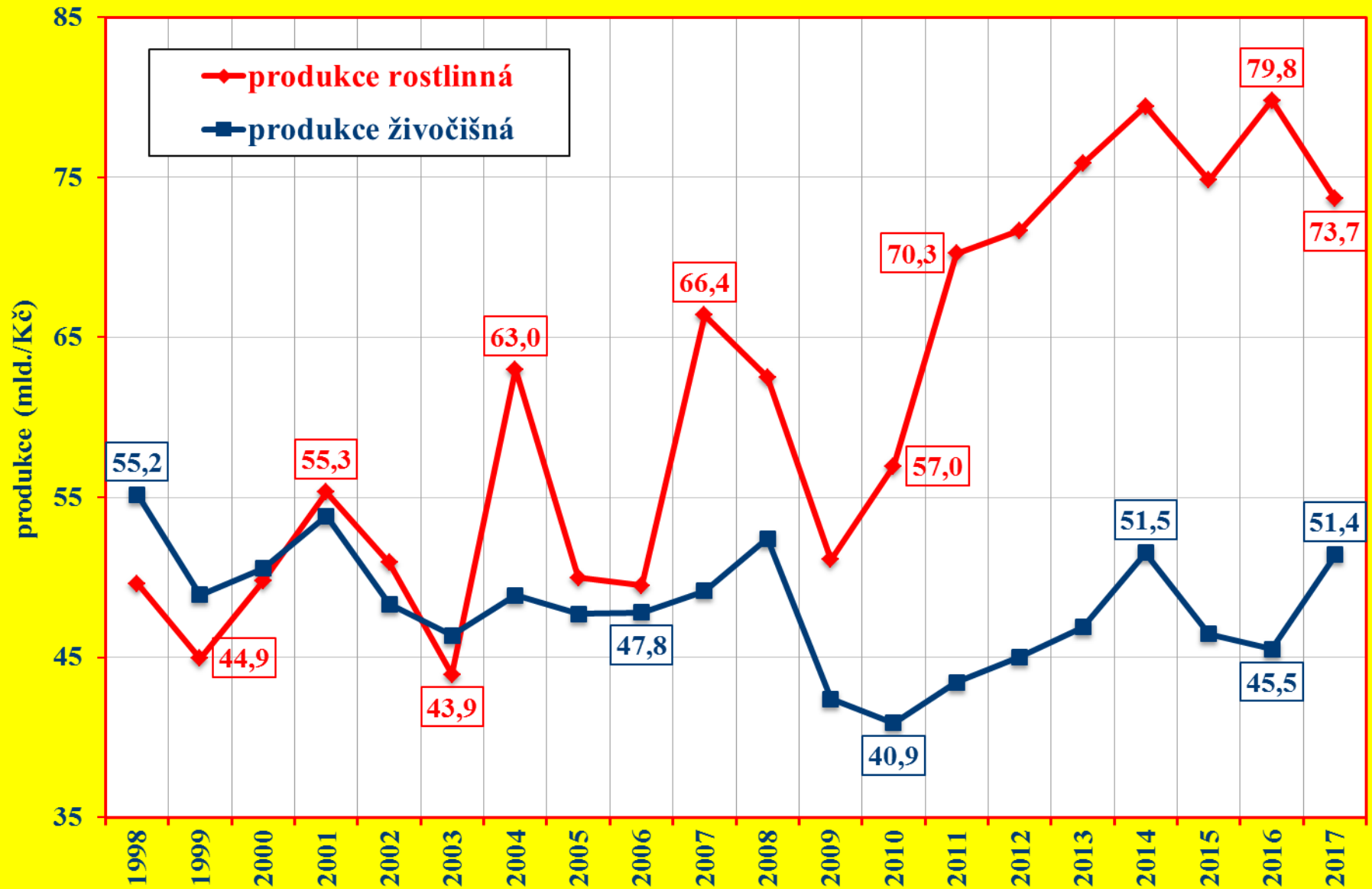
1) mezi roky 2016 (2017) a 2004.

Několik ekonomických ukazatelů

Zemědělská produkce, zisk a dotace v ČR

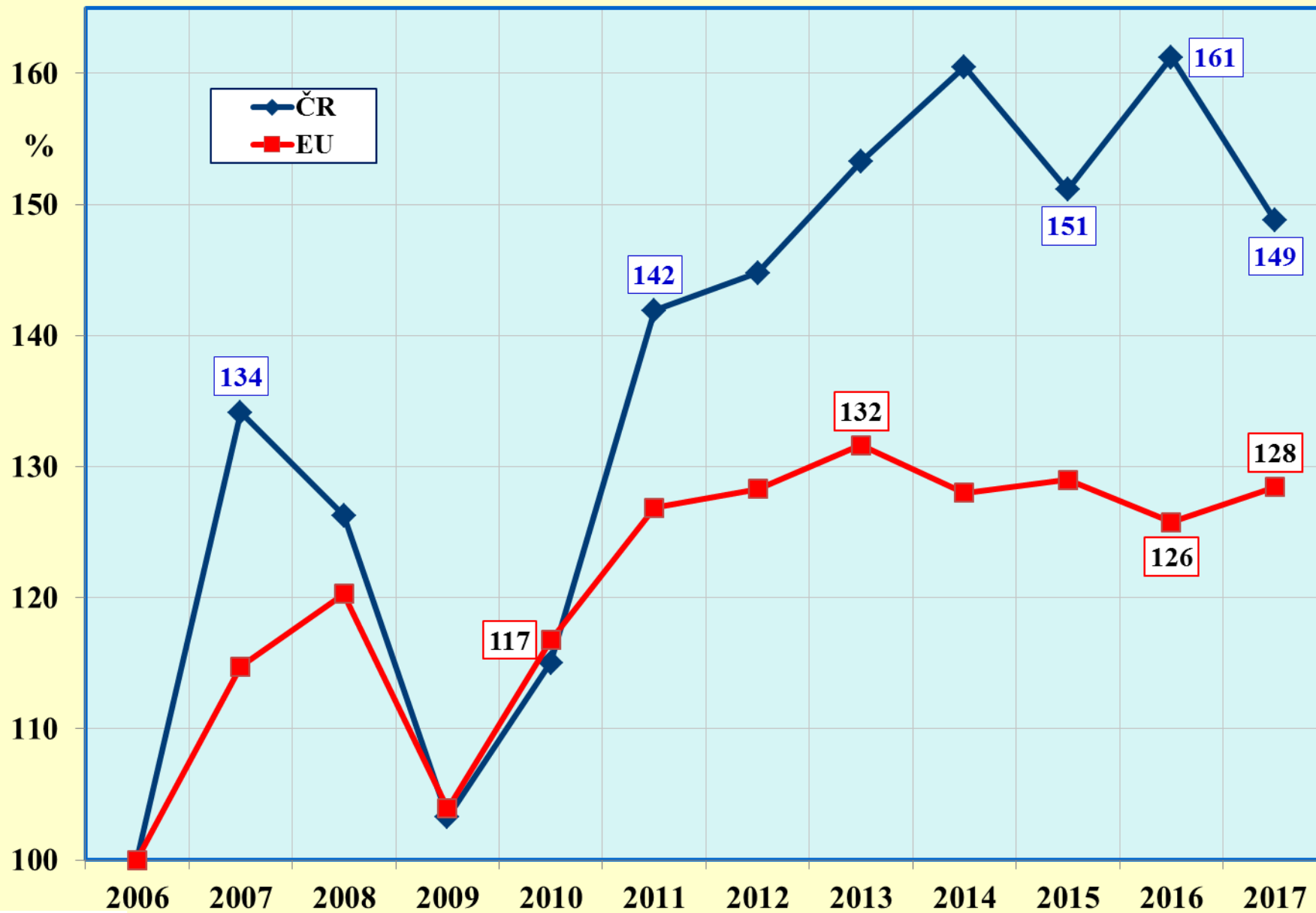
Ukazatel		2017	
		mld. Kč	%
produkce	rostlinná	73,7	55,4
	živočišná	51,4	38,6
	ostatní	7,9	6,0
	celkem	133,0	100,0
produkce mléka		25,7	19,3
zisk resortu		21,3	16,0
Pramen: ČSÚ dotace		32,5	24,4

Vývoj rostlinné a živočišné produkce v ČR v běžných cenách

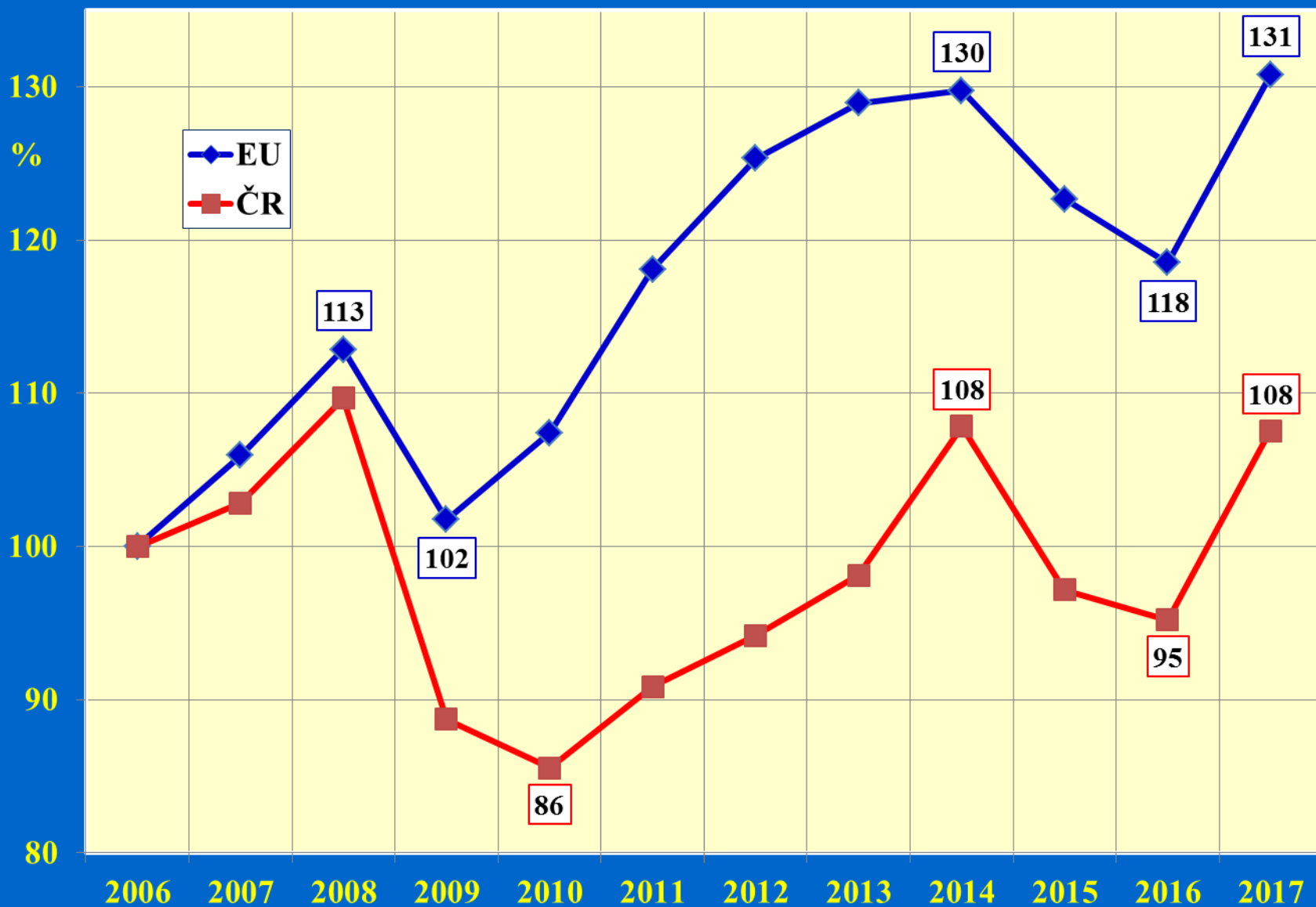
Pramen: ČSÚ.

Vývoj rostlinné produkce v ČR a v EU (% , rok 2006 = 100 %)

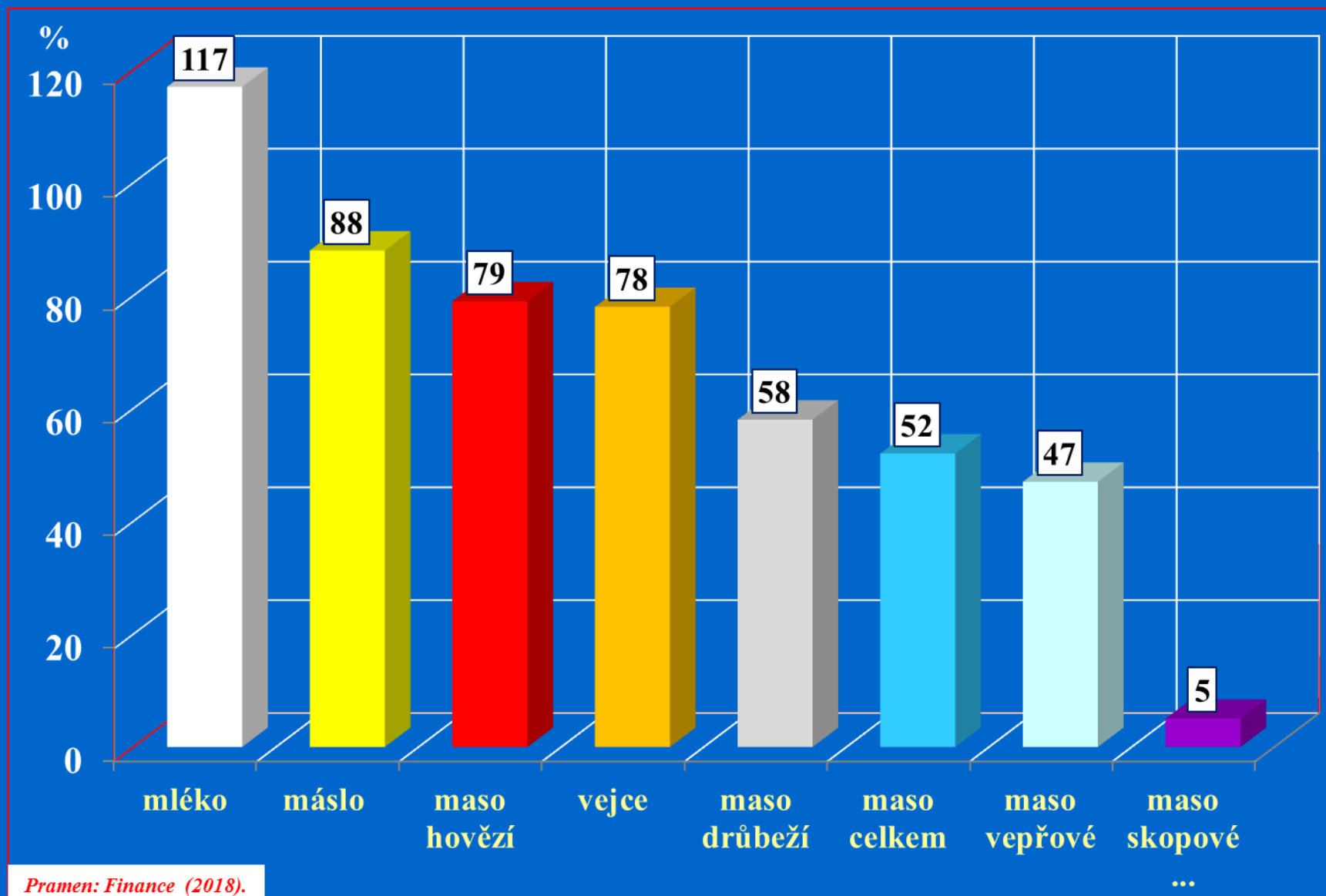
Eurostat (2018)

Vývoj živočišné produkce v EU a v ČR (%, rok 2006 = 100 %)

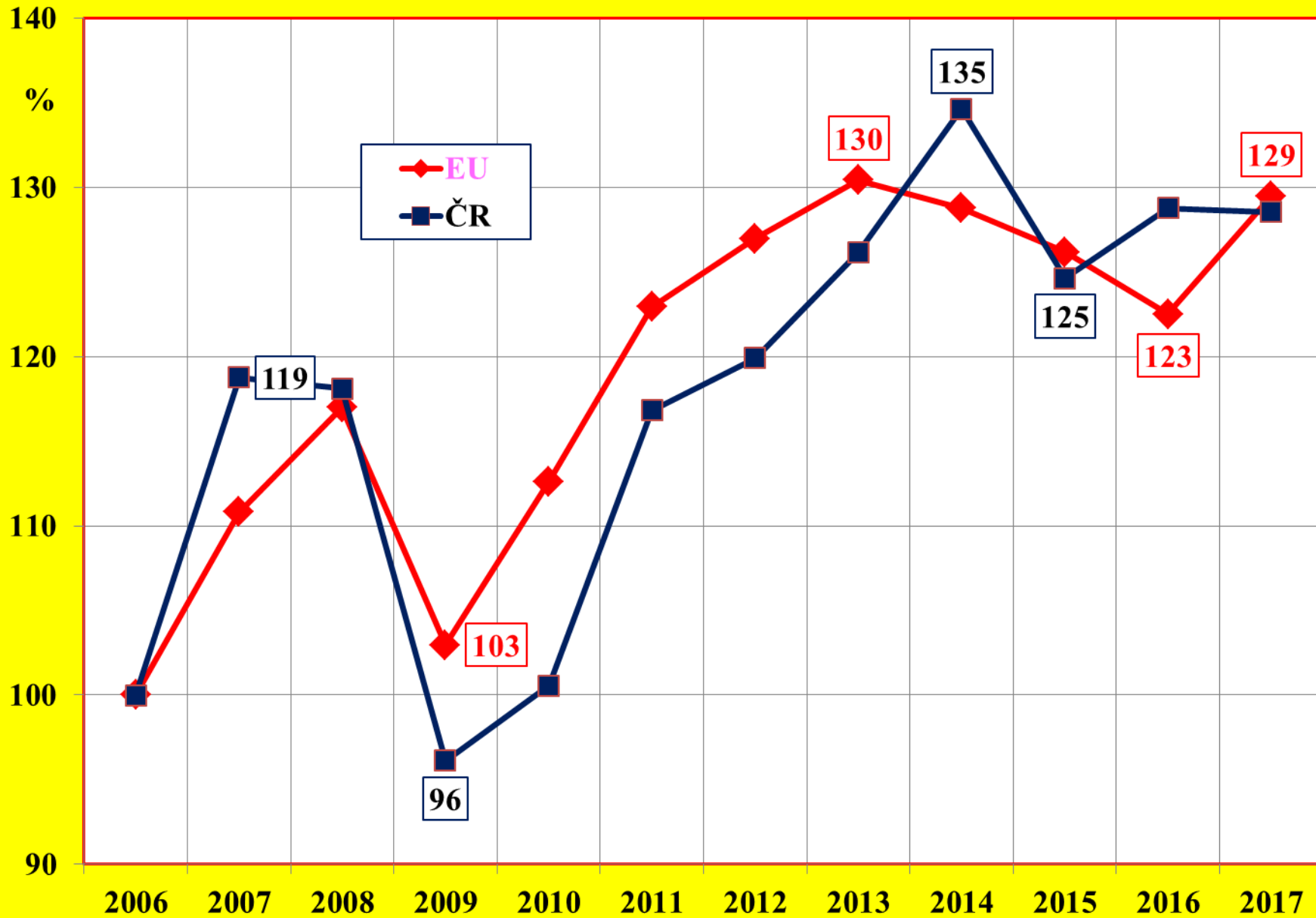

Pramen: Eurostat (2018).

Soběstačnost ČR v produkci vybraných komodit (% , 2017)

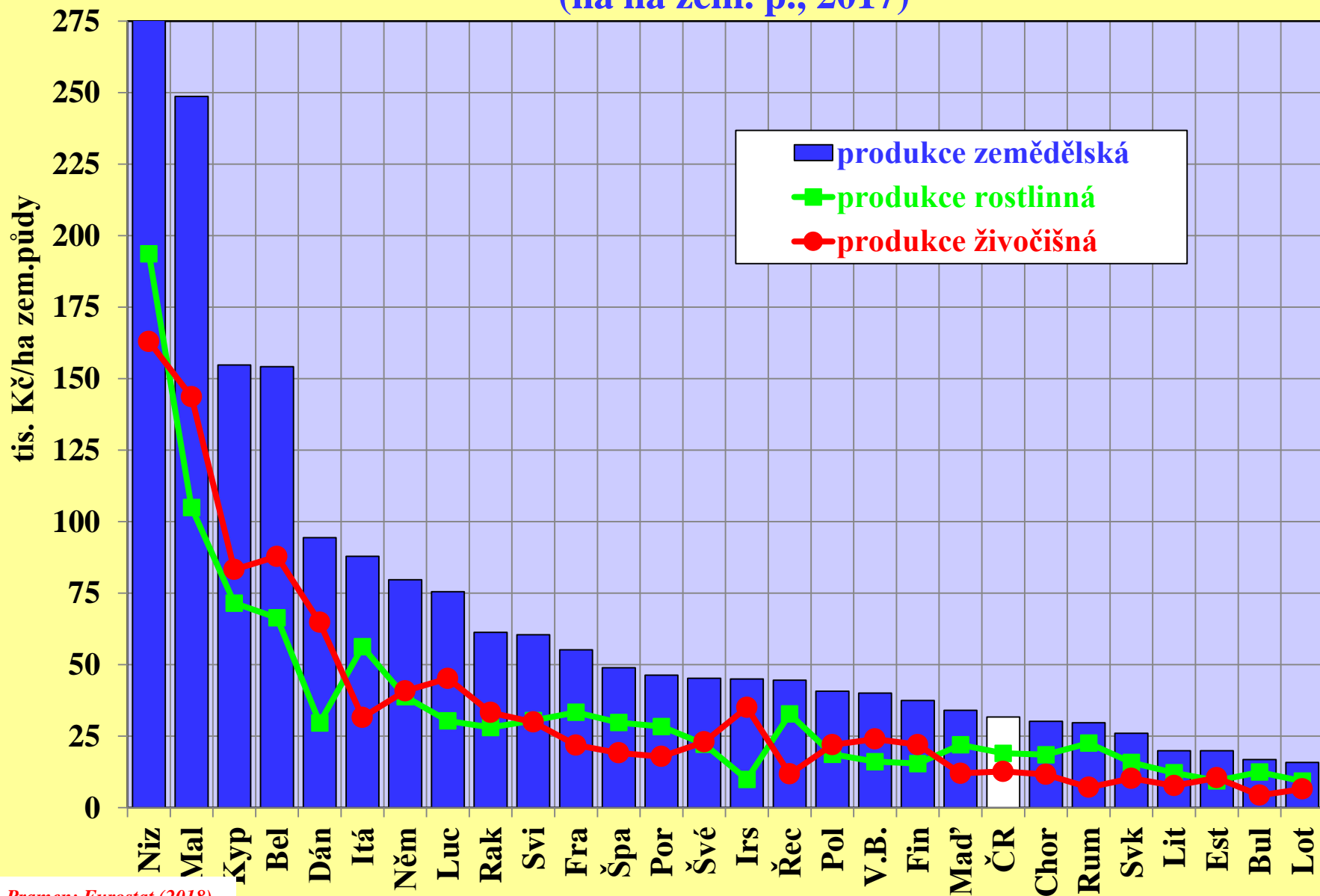
Vývoj živoč. + rostl. produkce v EU a v ČR (% , rok 2006 = 100 %)

Pramen: Eurostat (2018).

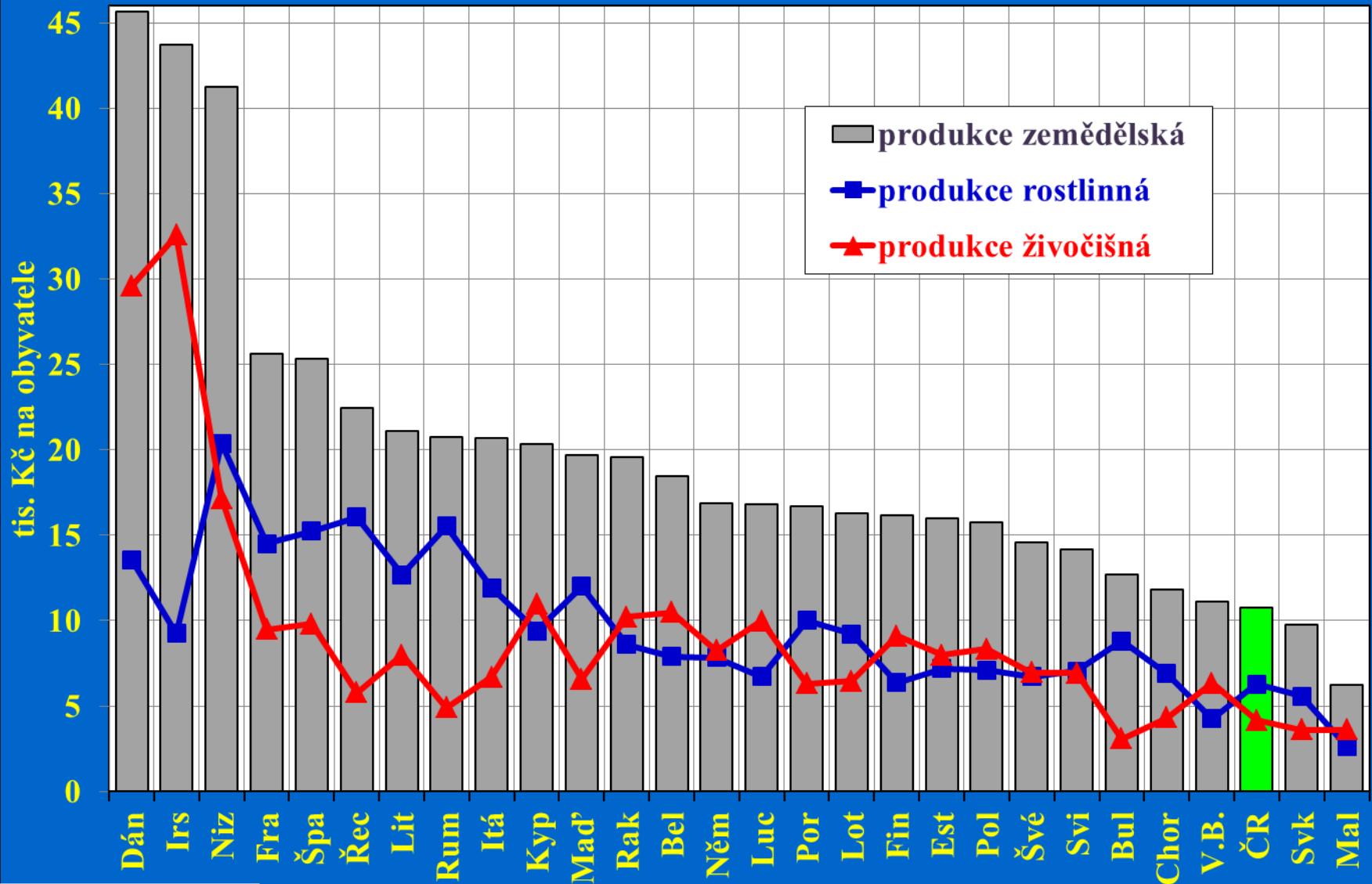

Zemědělská, rostlinná a živočišná produkce v EU (na ha zem. p., 2017)

Pramen: Eurostat (2018).

Zemědělská, rostlinná a živočišná produkce v EU (na obyvatele, 2017)

Pramen: Eurostat (2018)

Zemědělská produkce ve vybraných státech unie (%, 2017)

Komodita		jedn.	ČR	EU-15	Něm.	Rak.	Pol.
produkce rostl.		Kč na ha zem. p.	100	180	205	147	98
produkce živoč.			100	228	321	262	173
mléko			100	157	271	194	113
skot			100	347	394	476	159
prasata			100	263	442	313	208
vejce			100	188	238	300	275
výroba mléka		kg na ha zem. p.	100	124	223	155	105
výroba	hovězí		100	284	353	442	205
masa	vepřové		100	262	545	313	230
průměr		%	100	226	332	289	174

Pramen: Eurostat aj.

Závěr

Závěr

Mezi příčiny stávajícího stavu zemědělství v ČR patří:

- vývoj od roku 1989 do přijetí do EU v roce 2004;
- (ne)vyjednané agrární podmínky (kvóty aj.) vstupu do EU;
- nadprodukce v EU;
- problémy s odbytem některých komodit;
- malý zájem o práci v zemědělství ;
- obchodní řetězce;
- kolísání nákupních cen;
- změny společné zemědělské politiky unie;
- časté střídání ministrů zemědělství (od vzniku ČR v roce 1993 do současnosti 14 ministrů) aj.

Závěr

Ke zlepšení situace v zemědělství je nezbytná mimo jiné :

- aktivnější činnost českých zástupců a delegátů v Bruselu;
- větší „domácí“ politická podpora agrárního sektoru;;
- lepší spolupráce mezi zemědělci a jejich profesními organizacemi, nadpodnikovými orgány, zpracovateli, službami, obchodem aj.,
- srovnání mezd v zemědělství na úroveň odpovídající náročnosti, obtížnosti a významu práce;
- odpovídající podpora soukromých zemědělců;
- realizace opatření vůči klimatickým změnám;
- pochopení a podpora celé společnosti apod.

Děkuji za pozornost a trpělivost !

